Газэта рабоча-сялянскай моладзі Беларусі

Чырвоная Зьмена

Пролетары ўсіх краёў, злучайцеся!

Орган Цэнтральнага і Менскага Комітэтаў Ленінскага Комуністычнага Саюзу Моладзі Беларусі

№ 120 (502) Аўторак, 25 кастрычніка 1927 г. | Выходзіць тры разы на тыдню у аўторак, чацьвер і суботу | Год вып. VII. | Рэдактар прымае ад 12 да 2 гадз. дню. Сакратар ад 10—12 і ад 2—3 гадз. Тэл. № 903. | Адрас рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена": Менск, Комсам. 25.

ВЯСКОВЫЯ ЯЧЭЙКІ! ДАСЫЛАЙЦЕ МАТАР'ЯЛЫ НА КОНКУРС ЛЕПШАЙ ПАДРЫХТОЎКІ ДА КАСТРЫЧНІКА.

Застаўся ўсяго адзін тыдзень.

Ужо цяпер можна падвесьці першыя, найбольш галоўныя вынікі з прайшоўшай, лепш кажучы, пра ходзячай паласы «суботнікаў».

Яскрава падкрэслівае значэньне «суботнікаў» газэта «**Комсомольская Правда**», якая ў нумары, спэцыяльна прысьвечаным суботніку, адзначае, што «...Комсамольскі суботнік—гэта ня толькі мабілізацыя сіл, гэта ня толькі працяг вялікага пачыну, гэта ня толькі дапамога бяспрытульным і беспрацоўным таварышам, гэта вялізарнейшая праверка нашых дзён».

«...Рэволюцыя жыве і жыве яе геройзм!».

З упэўненасьцю, без казёнага аптымізму і ружовай вадзічкі самадавольнасьці магчыма адзначыць, што «суботнікі» і ў нас, на Беларусі праходзяць з надзвычайным посьпехам. За гэта кажа суровая мова лічбаў і фактаў, калі ёсьць дзесяткі прадпрыемстваў, дзе ў «суботніках» удзельнічалі ўсэ дарослыя, калі па некаторых асобных прадпрыемствах заробак дасягаў да тысячы рублёў.

Ува ўсіх організацыях думка ЦК УсеЛКСМ аб «суботніках» была шчыра падтрымана.

Падарунак, і падарунак вялізарны. Кастрычніку амаль ужо падрыхтаваны.

Але мы наўмысьля падкрэсьліваем «**амаль**», бо ўсё-ж-ткі, ня гледзячы на тое, што кампанія разгорнута вельмі шырока,—«у сям'і не бяз уроду».

Адна з галоўных мэтаў—уцягнуць усіх комсамольцаў і як мага больш беспартыйных—не ўва ўсіх канцох выканана.

Што застаўся тыдзень трэба выкарыстаць для таго, каб у комсамольскіх організацыях Беларусі ня было адстаючых і цягнуўшыхся ў хвасьце. Мы ўжо адзначалі, што **нагогул** комсамол Беларусі з задачай правядзеньня «суботніку» справіўся добра. Трэба, каб і ў **прыватнасьці** (у асобных раёнах, ячэйках) можна было даць такую-ж добрую ацэнку.

Вопыт правядзеньня «суботніку» ёсьць вельмі багаты і пры яго ўмелым выкарыстаньні можна дамагчыся значных вынікаў.

Працаваць і змагацца пад сьцягам Леніна.

(Рэзолюцыя прынятая Менскай агульна-гарадзкой конфэрэнцыяй рабочай моладзі па дакладу „Дзесяць год Кастрычнікавай рэволюцыі").

1. Конфэрэнцыя рабочай моладзі гор. Менску, сабраўшыся напярэдадні 10-й гадавіны Кастрычніка, азіраючыся на пройдзеныя 10 год рабочай клясай і ўсімі працоўнымі СССР, лічыць, што дзесяцігодні пройдзены этап пролетарскай рэволюцыі зьяўляўся барацьбой і працай за ўсталяваньне дыктатуры пролетарыяту. Социялістычнае будаўніцтва, падрыхтоўкі і перамогі сусьветнага пролетарыяту.

Царская Расія з краіны капіталістычна-дваранскай ператварылася ў краіну Саветаў, па волі рабочай клясы і працоўных, будуючых сваё жыцьцё, паляпшаючых сваё экономічнае становішча, уздымаючых свой політычны і культурны ўзровень. Рабочая кляса нашай краіны, на падставе росту прамысловасьці і матар'яльнага дабрабыту, зьяўляецца перадавой кіраўнічай клясай. Яна правільнай політыкай у адносінах да працоўнага сялянства, узмацніла саюз і кіраўніцтва ім.

Беларусь за дзесяць год Кастрычніка значна вырасла. Раней закінуты, эксплёатуемы край ператвараецца ў экономічна і культурна разьвіты край. Гэта дасягаецца патугамі рабочай клясы Беларусі, нераррыўнасьцю яе з СССР, дапамога якога садзейнічае поўнаму росквіту Савецкай Беларусі.

Конфэрэнцыя лічыць, што гэта работа, якая носіць інтэрнацыянальны пролетарскі характар, стала магчымай дзякуючы гэроічным патугам, праяўленым усімі працоўнымі і ў першую чаргу — рабочай клясай, як на франтох грамадзянскай вайны, так і на гаспадарча-культурным фронце, яна стала магчымай дзякуючы правільнаму ленінскаму кіраўніцтву комуністычнай партыі, слаўна несшай на працягу гэтых дзесяці год сьцяг барацьбы сусьветнага пролетарыяту, сьцяг Комінтэрну.

2. Конфэрэнцыя рабочай моладзі г. Менску адзначае, што на працягу 10 год Кастрычніка рабочая моладзь, як і ў дні кастрычнікавага штурму, ішла ў ногу з усёй рабочай клясай нашай краіны, з Комуністычнай партыяй.

Рабочая моладзь сваёй вялікай энэргіяй была не ў апошніх шэрагах на гэроічных суботніках, у справе аднаўленьня разбуранай гаспадаркі краіны. Яе энэргія і зараз знаходзіць ужываньне на справе паляпшэньня вытворчасьці, яе рацыяналізацыі, рашучай барацьбы з прагуламі, расхлябанасьцю і бюрократызмам.

3. Экономічныя заваёвы рабочай моладзі замацаваліся і значна пашырыліся. Тысячы і дзесяткі тысяч моладзі вучацца ў фабзавучах і профшколах, павялічваецца заробчая плата. 4-х і 6-ці гадзінны рабочы дзень застаецца непарушнай заваёвай Кастрычніка. Тысячы рабочай моладзі вучацца ў навучальных установах. Фабзавучы і рабфакі далі магчымасьць пролетарызацыі складу ВНУ.

4. Ленінскі Комсамол—родная організацыя рабочай моладзі, яе авангард, радзімай якога зьяўляецца завод і рабочая вуліца, падзяляў з рабочай моладзьдзю гора і страты, радасьць і дасталак, на працягу ўсіх гэтых дзесяці год ішоў уперадзе калён рабочай моладзі на фронтах грамадзянскай вайны, у часе гэроічных суботнікаў, зьяўляецца кіраўніком рабочай моладзі ва ўсім яе ўдзеле на фронце социялістычнага будаўніцтва.

5. Задача пабудаваньня социялізму патрабуе найвялікшых натуг і энэргіі рабочай клясы і ўсіх працоўных нашай краіны, у асаблівасьці ў тэхнічным разьвіцьці буйнай прамысловасьці. У гэтых умовах пазыцы індустрыялізацыі належыць выключнае значэньне.

Конфэрэнцыя заклікае ўсю рабочую моладзь падпісацца на пазыку індустрыялізацыі, быць у першых шэрагах яго распаўсюджвацеляў і тым самым забясьпечыць да 10-й гадавіны Кастрычніка ўклад новых двухсот мільлёнаў рублёў у справу індустрыялізацыі СССР.

6. СССР—краіна будуючагася социялізму, знаходзячыся ў капіталістычным акружэньні, мае перад сабою прамую небясьпеку вайсковага нападу, якая за апошнія часы, у сувязі з ростам агрэсыўнасьці рэакцыйнай Ангельшчыны, організацыі ёю імпэрыялістычнага фронту супроць нас, яшчэ больш павялічылася. Магчымасьць гэтай вайны ставіць перад намі задачу узмацненьня абароназдольнасьці СССР,—гэтая задача цяпер зьяўляецца асноўнай і галоўнай.

Кожны малады рабочы павінен узмацніць сваю вытворчую работу, павялічыць актыўнасьць ва ўсім жыцьці краіны, у некалькі разоў павялічыць дысцыплінаванасьць і адказнасьць, вывучыць ваенную справу з тым, каб умельне ўладаць вінтоўкай ператварыць у патрэбны момант у сродкі сваёй абароны. Яшчэ больш згуртавацца навокал комсамолу, яшчэ больш аб'яднацца ва ўсёй рабоце навокал Ленінскай партыі.

7. Конфэрэнцыя з найвялікшым задавальненьнем прымае маніфэст юбілейнай сэсіі ЦВК СССР, вызначаючы далейшае паляпшэньне становішча рабочай клясы і працоўнага сялянства, і заклікае ўсю рабочую моладзь з узмацнёнай упартасьцю і энэргіяй вучыцца, працаваць і змагацца пад сьцягам Леніна, пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі за сусьветны Кастрычнік.

КАГО РАЗВАРУШЫЎ КОНКУРС.

Валынецкія комсамольцы ўпрыгожваюць клюбы.

Карсакоўцы шыюць к сьвяту новую вопратку.

Чорна-Вірынская ячэйка зьбірае матар'ялы па гісторыі рэволюцыі

Месяц думаем, а дзень працуем.

Такую манеру варта зжыць.

Яшчэ ў многіх з нашых комсамольцаў жыве такая манера: цэлы месяц думаць аб тым ці іншым мерапрыемстве, пісаць шмат рэзолюцый і плянаў, дагаварвацца з адпаведнымі організацыямі, а бярыцца за падрыхтоўку да выкананьня ўсяго намечанага ў самыя апошнія дні, тады калі трэба рабіць генэральную праверку падрыхтаванасьці.

Так заўважваецца і з падрыхтоўкай некаторых ячэек да Кастрычніка.

Абвяшчэньне конкурсу вясковых ячэек на лепшае правядзеньне дзесяцігодзьдзя абудзіла ўсе ячэйкі. Але гэта абуджэньне часта хаваецца толькі ў пасяджэньнях камісіі, у намячэньні і папаўненьні плянаў.

З сёнешняга нумару «Чырвоная Зьмена» пачынае друкаваць матар'ялы аб тым, як ідзе падрыхтоўка да лепшай адзнакі Кастрычніка, а разам з гэтым і аб тым, як будзе прымаць тая ці іншая ячэйка ўдзел у конкурсе.

Гэтым газэта думае падагнаць тых, хто ў падрыхтоўцы эдстаў, даць узоры падрыхтоўкі тым ячэйкам, у якіх «вынаходжаньне» жывых практычных момантаў кульгае.

Пішэце аб праробленай працы ў вашай ячэйцы, вёсцы; цікаўцеся справай падрыхтоўкі да конкурсу ў другіх ячэек. Гэта вы можаце зрабіць толькі праз газэту.

Конкурс разварушыў.

(Валынецкі раён, Полацкая акруга).

На Валынецкаму раёну комсамольскія ячэйкі разгарнулі шырокую працу па падрыхтоўцы да правядзеньня першага дзесяцігодзьдзя Кастрычніка.

Юзэфоўскай ячэйкай у вёсцы **Каралі** будзе збудован мост. **У клюбе праведзена праца па ўпрыгожаньні сьцен і вокан.** Таксама організован **вайсковы гурток.**

Кулішкоўская комсамольская ячэйка пабудавала **трыбуну** для мітынгу.

Дзернавіцкія комсамольцы **абсталёўваюць стралковы цір і спортгарадок.**

Луначарская ячэйка **рамантуе хату-чытальню.**

І такой гарачай падрыхтоўкай ахоплен увесь раён. **Вялікім штурхачом у гэтай справе зьявілася абвяшчэньне ўсебеларускага конкурсу вясковых ячэек на лепшае правядзеньне** Кастрычніка.

Як будзем сьвяткаваць.

(Лагойскі раён).

Вясковая ячэйка ЛКСМБ павінна загадзя распачаць падрыхтоўчую працу да правядзеньня 10-цігодзьдзя Кастрычнікавай рэволюцыі.

Напрыклад, наша сельсавецкая ячэйка дапамагла зжаць бяз малага дзесяціну жыта, а цяпер наладзілі «нядзельнік»—сабраліся комсамольцы ды палажылі ў мястэчку каля РВК тратуар каля 20 сажняў.

Неабходна комсамольскай ячэйкі гэтаксама падрыхтавацца і да сьвяткаваньня: упрыгожыць клюб, зрабіць арку, прымаць удзел у маляваньні лёзунгаў. Да гэтай справы трэба прыцягнуць і піонэр-атрад. Да пастаноўкі спэктаклю прыцягнуць усю беспартыйную моладзь.

На другі дзень сьвята організаваць комсамольскую вечарынку, дзе можна паставіць кароценькі даклад аб міжнародным і нашым унутраным становішчы.

Каб вечарынка засталася надоўга ў памяці прысутных, каб яна стварыла сьвяточны настрой у моладзі, трэба падрыхтаваць добрую концэртную частку. **К.**

Дружная сям'я.

(Бабоуйскі сельсавет, Жлобінскі раён, Бабруйшчына).

Наша Чорна-Віранская ячэйка ЛКСМБ—маладая, організавана ў канцы 1925 году з 8 чалавек.

За кароткі час працы маецца шэраг дасягненьняў, як унутры ячэйкі, таксама навакол яе. Цяпер налічваецца 15 сяброў ячэйкі.

Ячэйка кожным сваім крокам заваёўвае аўторытэт сярод сялянства.

Двое комсамольцаў—самастойныя гаспадары, якімі ячэйка кіруе. Яны ўцяплілі хлявы, пашыраюць пасеў канюшыны, карняплодаў.

Ячэйка маладая, але моцная. Працуе, як адна дружная сям'я. Таму і кожнае мерапрыемства так лёгка выконваецца.

У «Дні Ураджаю» ячэйка прыме гарачы ўдзел.

А. Акінчыц.

На сьвяточнае сьнеданьне.

Моладзь шые новую вопратку.

(Карсакоўская ячэйка ЛКСМБ, Барысаўскі раён.

Яшчэ ў жніўні месяцы пачалі нашы комсамольцы рыхтавацца да 10-ай гадавіны рэволюцыі.

Ужо выканана шмат пунктаў з агульнага ячэйкавага пляну правядзеньня гэтага сьвята.

Комсамольцы сумесна з беспартыйнай моладзьдзю пашлі грузіць дровы на баржу, дзе зарабілі 35 р. частка гэтых грошай пойдзе на сьвяточнае сьнеданьне моладзі, а частка—на ўпрыгожаньне клюбу.

Абнавілі магілкі байцоў, загінулых у грамадзянскай вайне, абгарадзілі іх, заказалі таблічкі з надпісам хто і адкуль загінуты.

Шмат хлапцоў і дзяўчат пакуплялі матар'ял для новай вопраткі, некаторыя нават пашылі ўжо.

Сабран матар'ял для вуснай і насьценнай газэты.

Даміненцкі.

Зьбіраем матар'ялы рэволюцыі.

(Чорна-Вірынская ячэйка ЛКСМБ, Жлобінскі раён, Бабруйская акруга).

Падрыхтоўчая праца нашай ячэйкі да сьвята Кастрычніка распачалася яшчэ з 30-га верасьня.

Для большага прыцягненьня моладзі ў сьвяткаваньне Кастрычніка, праводзім вечары, прысьвечаныя падрыхтоўцы к сьвяту.

Распачата праца камісіі па збору гістарычнага мясцовага матар'ялу рэволюцыі 1905 і 1917 году. Ва ўсёй падрыхтоўцы комсамольская ячэйка зьяўляецца кіраўніком і выканаўцам большай часткі прац. А таму можна чакаць, што мы сьвята Кастрычніка спаткаем падрыхтаванымі і правядзем яго добра.

А. С.

Перад Кастрычнікам.

Партыя і падрыхтоўка ўзброенага паўстаньня.

Два вопыты політычнага жыцьця 1917 г. паставілі шчыльна перад нашай партыяй пытаньне аб падрыхтоўцы ўзброенага паўстаньня. Гэта—ліпнёўскае паўстаньне піцерскага пролетарыяту і карнілаўскае паўстаньне. Ліпнёўскія дні, пасьля якіх пачаўся наймацнейшы разгром рабочых організацый, а наша партыя была загнана ў падполье,—адкрылі „зьвярыны твар буржуазіі", паказалі найшырокім масам працоўных пляны буржуазіі —затапіць у крыві рэволюцыю і павярнуць рух зноў да старых берагоў. Пасьля ліпнёўскіх дзён, стала ясна, што буржуазія **ня спыніцца перад грамадзянскай вайной**, і значыць пролетарыяту трэба рыхтавацца да **ўзброенага адпору**.

„Сутнасьць справы ў тым, пісаў Ленін пасьля ліпнёўскіх дзён,—што ўладу нельга ўжо зараз **мірна** ўзяць. Яе можна атрымаць, толькі перамогшы ў **рашучай барацьбе** сапраўдных уладароў улады ў сучасны момант, імення ваенную шайку, Кавеньякаў, якія абіраюцца на прыведзеныя ў Піцер рэакцыйныя войскі, на кадэтаў і манархістых".

Яшчэ больш рашуча паставіў пытаньне аб ўзброеным паўстаньні карнілаўскі бунт. Ён быў ужо пачаткам грамадзянскай вайны, адкрытай буржуазіяй. І калі пасьля ліпнёўскіх дзён наша партыя пачала шырокую кампанію ідэолёгічнай падрыхтоўкі рабочых і салдацкіх мас, даказваючы немагчымасьць пераходу ўлады ў рукі працоўных мірным шляхам, дык пасьля Карнілаўскага паўстаньня яна пачала непасрэдную, ваенна-тэхнічную падрыхтоўку ўзброенага паўстаньня. Былі ўсе ўмовы, якія неабходны, па думцы Леніна, для таго, каб паўстаньне было пасьпешным: паўстаньне апіралася на перадавую клясу, на рэволюцыйны ўздым народу „і на такі **пераломны пункт** у гісторыі нарастаючай рэволюцыі, калі актыўнасьць перадавых шэрагаў народу, найбольшая, калі мацней за ўсё **хістаюцца** ў шэрагах ворагаў і ў **шэрагах слабых палавінчатых нерашучых сяброў рэволюцыі**.

Была таксама і яшчэ адна надзвычайная важная ўмова—ў сувязі з прыдушэньнем карнілаўскага паўстаньня, рабочыя Піцеру, Масквы і вялікіх правінцыяльных цэнтраў атрымалі ў свае рукі аружжа, адабранае ў іх пасьля ліпнёўскіх дзён, а многія тысячы салдат і рабочых у барацьбе з Карнілавым, пад кіраўніцтвам нашай партыі, атрымалі сапраўднае баявое хрышчэньне ў грамадзянскай вайне.

Партыя пачынае ўпарта прапагандаваць думку аб стварэньні Чырвонай Гвардыі. У Піцеры і ў Маскве ствараюцца сапраўдныя ваенныя кадры байцоў з рабочых, якія падначальваюцца адзінаму камандваньню і жалезнай рэволюцыйнай дысцыпліне. Атрады Чырвонай Гвардыі падначальваліся толькі Саветам, а з тэй прычыны, што пасьля карнілаўскага паўстаньня „абальшавічваньне" саветаў ішло хуткім тэмпам, то к рашаючым дням Кастрычніка, наша партыя фактычна мела ўжо ў сваім распараджэньні значную, па вайсковаму організаваную сілу з лепшых, найбольш адданых барацьбітоў рабочай клясы. У асаблівасьці гэта трэба сказаць пра Піцер і Маскву, гэта значыць, якраз аб найбольш адказных мясцох грамадзянскіх боек.

Гэтак сама з найвялікшай энэргіяй партыя пачала ўмацоўваць і пашыраць сваю **ваенную організацыю**, якая мела свае ячэйкі ва ўсіх значных частках гарнізонаў гарадоў, фронту і флёту. Разам з тым газэты і часопісі нашай партыі, а таксама і ўвесь апарат прапаганды і агітацыі быў пушчаны ў ход для растлумачэньні неабходнасьці ўзброенага паўстаньня і ўзяцьця ўлады саветамі.

У канцы верасьня і пачатку кастрычніка Уладзімір Ільліч, які жыў тады на нелегальным становішчы, разьвівае ўзмацнёную кампанію за безадкладны пераход да паўстаньня. Ён піша ліст за лістам у ЦК нашай партыі, у піцерскі і маскоўскі комітэты, у якіх абгаворвае ўжо конкрэтны плян паўстаньня. Так у артыкуле „Советы постороннего" ён прыводзіць думкі Маркса аб тым, што „паўстаньне, як і вайна ёсьць мастацтва". Тут Уладзімір Ільліч пералічвае пяць **правіл** гэтага мастацтва: не гуляць у паўстаньне, а ісьці ў яго да канца; сабраць вялікую перавагу сіл у рашучым месцы і ў рашучы момант; дзейнічаць з найвялікшай рашучасьцю і пераходзіць у наступленьне; захапіць ворага зьнянацку; штодзённа дамагацца хаця-б маленькіх посьпехаў для сваёй маральнай перавагі над ворагам.

СПРАВЫ І ДНІ АДНАГО ПРАДПРЫЕМСТВА
АГЛЯД АБУТКАВАЙ ФАБРЫКІ

Як працуе комсамольская ячэйка.

7 месяцаў таму назад 75 проц. комсамольцаў мелі вымовы на вытворчасьці, хлапцы напіваліся да таго, што не пазнавалі сакратара ячэйкі, дысцыпліны ня прызнаваў амаль ніхто.

Зараз сярод іх няма ні аднаго прагулу, п'янка значна паменшылася, актыўнасьць разгарнулася ва ўсю шырыню.

Цяпер задача бюро ячэйкі зводзіцца да таго, каб больш чотка ставіць перад комсамольцамі стрыжанёвыя пытаньні саюзнай работы, каб прывучыць іх штодзенна думаць, шавяліць мазгамі над тым, як гэтыя задачы вырашаць у практычнай рабоце.

Твар комсамольскай ячэйкі.

Ацэньваючы работу комсамольскай ячэйкі абутковай фабрыкі нельга забываць таго, што яна існуе ва ўмовах прадпрыемства, якое пабудавана нядаўна, на якім працуюць рабочыя, ня так даўно прышоўшыя сюды з кустарных майстэрняў, іншых прадпрыемстваў і часткова з вёскі.

Вось чаму асноўнай задачай ячэйкі было—выжыць з моладзі ўсё тое дурное, шкоднае, што разам з ею было прынесена на фабрыку і згуртаваць яе ў моцны колектыў, крайне зацікаўлены жыцьцём свайго прадпрыемства, заўжды гатовага выконваць тыя задачы, якія партыя ставіць перад комсамолам.

З таго, як з гэтай задачай справілася ячэйка, мы і пачнем, разглядзеўшы яе работу за апошнія 7 месяцаў.

Так, калі раней 75 проц. комсамольцаў мелі вымовы па вытворчасьці, калі хлопцы напіваліся да таго, што не пазнавалі сакратара ячэйкі, калі асабовыя інтарэсы ў большасьці т.т. стаялі вышэй грамадзкіх, калі ячэйка была наогул чым-та чужым для яе сяброў, калі кожнае пасяджэньне бюро было занята разгля дам „добрых“ учынкаў комсамольцаў, то зараз гэтага няма.

Зараз сярод комсамольцаў няма ні аднаго прагулу, пьянства пашло на зьнішчэньне, вытворчасьць працы паднялася, цікавасьць да саюзнага жыцьця і актыўнасьць значна ўзрасла, увесь організм ячэйкі і кожная яго частка стала больш рухомай.

Асноўны недахоп ячэйкі — недастатковы ўдзел у рацыяналізацыі вытворчасьці: пытаньне гэта на сходзе ячэйкі не прапрацавана, у выніку чаго некаторыя т.т. зусім не разумеюць яго; сходы вытворчых нарад комсамольцамі наведваюцца надзвычайна слаба і вучоту іх прапаноў на гэтых нарадах у ячэйцы не вядзецца.

Грамадзкая работа ячэйкі разгарнулася досыць шырока—на фабрыцы няма ні аднэй організацыі, у якой бы не працавалі комсамольцы. Слабавата абстаіць справа толькі з прадстаўнікамі ў ячэйку МОПР і рэдколегію насьценгазэты, якіх увесь час трэба падцягваць.

У галіне эканомработы, якая ўжо пастаўлена на ногі, кульгала справа з вучнямі. Але зараз гэта пытаньне, дзякуючы нашаму агляду, вырашана станоўча: усе вучні знаходзяцца на кваліфікаванай рабоце. Задача ячэйкі—сачыць за тым, каб пастановы фабкому ў адносінах іх няўхільна праводзіліся ў жыцьцё. Летам таварышы хоць і вучыліся, але слабавата. Політузровень таварышоў хоць і падняўся, але большасьць іх у політычных пытаньнях разьбіраецца павярхоўна. Галоўным недахопам вучобы было тое, што яна не зьвязвалася з штодзённай работай ячэйкі, што яна не дапамагала комсамольцу яскрава разумець тыя задачы, якія непасрэдна стаяць перад ім і яго ячэйкай.

Шмат чаго лепшага можна пажадаць ячэйцы ў галіне вывучэньня быту кожнага комсамольца. Справа гэта далей індывідуальных справаздач т. т. на бюро ячэйкі ня ішла. І гэта ў той час, калі дома з бацькамі некаторыя комсамольцы жывуць надта дрэнна, п'янка хоць і паменшылася, але маецца яшчэ і да гэтага часу, адносіны да дзяўчыны, як да „бабы“ і г. д.

Усё гэта тлумачыцца тым, што ў ячэйцы слаба пастаўлена культурна-масавая работа: экскурсій, паходаў у кіно, таварыскіх вечароў (акрамя аднаго) і г. д. не праводзілася.

Каб зьнішчыць усе пералічаныя намі недахопы, каб ячэйка і далей пасьпяхова пасоўвалася ўперад, неабходна больш яскрава, больш чотка ставіць перад ёю нашы асноўныя, стрыжанёвыя задачы. Неабходна стварыць такія ўмовы, якія-б садзейнічалі праяўленьню яшчэ большай ініцыятывы, самадзейнасьці і творчасьці кожнага комсамольца, якія-б застаўлялі яго штодзенна думаць, мазгаваць над практычным вырашэньнем усіх тых задач, якія зараз стаяць перад ячэйкай, і ў першую чаргу—задач удзелу ў рацыяналізацыі вытворчасьці і хворых зьявішчаў у быце.

Як мы вучыліся і вучымся.

У мінулым годзе ўсе нашы комсамольцы, як адзін пачалі вучыцца. Але толькі пачалі. А далей што мы бачым?

Тыя, якія пашлі ў вячэрнія школы, вучыліся там да канца. Некаторыя нават і **адлічыліся.**

Затое з тых 14, што пашлі ў палітшколы, засталіся да канца толькі 6 чалавек. Свой уцёк яны тлумачылі тым, што там сумна. У партшколу паступілі 6 таварышоў, а скончылі—4.

А ў лікбезе займаліся 5 комсамольцаў і 3 беспартыйныя. Скончылі яны сваю вучобу з посьпехам і зараз накіраваны ў вячэрнюю школу.

У гэтым-жа годзе ў палітшколу пашлі толькі 4 комсамольцы і 6 у партшколу, а ўсе астатнія—у вячэрнюю школу.

У палітшколу не захацелі ісьці таму, што—«яна нам нічога ня дасьць»—кажуць хлопцы.

З. Кантар.

Політадукацыя і масавая работа.

З прычыны таго, што АПА-работа ячэйкі ўвесь час выконвалася рознымі таварышамі політвыхаваўчая і культурна-масавая работа сярод комсамольцаў і моладзі нашай фабрыкі на працягу летняга часу была пастаўлена слаба.

Політадукацыя.

У пачатку лета для комсамольцаў было організавана 4 гурткі па самаадукацыі, з якіх працавалі толькі два—гурток бягучай політыкі і гурток па вывучэньні матар'ялаў аб опозіцыі.

Работа першага гуртка была пастаўлена добра, а апошні—кульгаў з-за таго, што ў ім находзілася частка слаба падрыхтаваных таварышоў і адсутнічала програма.

Праверкі таго, што дала рабятам летняя вучоба, яшчэ ня было. Але трэба адзначыць, што ў політычных пытаньнях большасьць з іх разьбіраецца толькі павярхоўна.

Гэта тлумачыцца слабасьцю тэй неабходнай увязкі паміж політвыхаваўчай і штодзеннай практычнай работай ячэйкі, якая зьяўляецца асноўнай умовай падняцьця політычнага ўзроўня комсамольцаў.

Зараз усе таварышы разьмеркаваны па розных школах. Ня вучацца толькі тры т. т.: **Шніпер, Рузаў і Крэмер,** якія наогул ня лічаць гэтага для сябе неабходным.

Газэты выпісваюць усе комсамольцы. Бяда толькі ў тым, што ня ўсе чытаюць.

Масавая работа.

Сходы ячэйкі за апошні час значна ажывіліся,—праходзяць актыўней. Недахоп у тым, што пытаньняў аб вытворчасьці на іх разглядалася мала.

З масавых мерапрыемстваў за апошнія 7 месяцаў ячэйкай праведзен толькі адзін вечар, які адбыўся ў МЮД.

У фабрычнай чытальні работы амаль ніякай не вядзецца—чытак газэт і часопісаў не праводзіцца, ад гэтага і наведваньне яе надзвычайна слабае.

Слабасьцю культурна-масавай работы і тлумачацца, папершае—тыя хваробныя зьявішчы ў быце, аб якіх пісалася ў мінулым нумары газэты і, падругое, тое, што за летні час у ячэйку прыняты толькі адзін хлопец.

Ці будзем мы партыйцамі.

Актыў нашай ячэйкі складаецца, прыблізна, з дзесятка комсамольцаў, якія амаль усе займаюцца ў розных агульнаадукацыйных школах.

На пасяджэньні бюро ячэйкі таварышы—не сябры бюро—прыходзяць толькі тады, калі на іх разглядаюцца «цікавыя» пытаньні, як індывідуальныя справаздачы і г. д.

Свае абавязкі некаторыя, як напрыклад, тав. **Рузаў** (сакратар АПА—камісіі і сябр рэдколегіі), выконваюць надта слаба—покуль некалькі разоў не напомніш ім, самі з месца не крануцца.

Прыкладам акуратнасьці і зацікаўленасьці ў рабоце могуць быць **т. Кац С.** (эканомкамісія) і **Кантар** (АПА—камісія).

Комсамольцаў-партыйцаў у нас 5 чал. Нагрузку ў ячэйцы нясуць толькі два, астатнія заняты на грамадзкай і партыйнай рабоце.

Рост парт-асяродку ідзе **слаба**—за апошнія 7 месяцаў у партыю перадалі толькі 1 таварыша.

Пераросткаў у нас маецца адзін чал.—т. **Вынік.**

Служыў ён нядаўна ў Чырвонай арміі, скончыў курсы камандзіраў запасу. Наогул хлапец разьвіты, але **аб уступленьні ў партыю ён чамусьці ня думае.**

Частка нашых комсамольцаў рэгулярна наведвае сходы партыйнай ячэйкі. Некаторыя шляхам індывідуальнага і групавога вывучэньня статуту і гісторыі УсеКП(б) **падрыхтоўваюцца ў партыю.**

Кіраўніцтва з боку партыйнай ячэйкі дастатковае, перад вырашэньнем таго ці іншага пытаньня саюзнай работы мы яго спачатку згаджаем з бюро партыйнай ячэйкі; два прадстаўнікі ячэйкі КП(б)Б рэгулярна наведваюць нашы сходы і пасяджэньні.

Дырэктывы партячэйкі намі выконваюцца акуратна.

Сандаліст.

Чаму кульгае вайсковая работа.

Вывучэньнем вайсковай справы нашы комсамольцы надзвычайна цікавяцца, але заняткаў вайсковых гурткоў, якіх на фабрыцы існуе два, не наведваюць.

Чаму?—спытаеце вы.

— Таму, што яны праходзяць надта суха.

Ячэйцы над гэтым трэба падумаць і прыняць меры к таму, каб запатрабаньні таварышоў у гэтых адносінах здаволіць.

С.

Разагналі піонэраў і акцябрат.

Яшчэ нядаўна пры нашай ячэйцы існавалі піонэратрад і атрад акцябрат, але зараз іх няма.

Піонэратрад быў распушчаны таму, што з-за адсутнасьці добрага павадыра, піонэры не занятыя карыснай справай, ламалі ў клюбе вокны, мэблю, а часамі нават і кралі.

І так цягнулася да таго, покуль адміністрацыя забараніла ўваход на фабрычны двор.

Але калі піонэратрад быў ліквідаваны ячэйкай, то акцябрат распусьцілі самі павадыры, ні слова не сказаўшы перад гэтым ні бюро, ні сакратару ячэйкі.

Вось чаго дасягнула наша ячэйка да дзесяцігодзьдзя Кастрычнікавай рэволюцыі.

Невядомы.

„Да мяне гэта не датычыцца“.

— Сабраліся аднойчы рабочыя ў пакоі выязной рэдакцыі «Чырвонай Зьмены» і пачалі абгаварваць допісы аб фабрыцы, якія былі зьмешчаны ў апошнім нумару газэты. Гаварылі, паміж іншым, і аб тым, ці правільна «прабралі» там Мішкіна.

Зайшоў Ліўшыц. Рабочыя зьвярнуліся да яго:—Вось ты, працуючы каля Мішкіна, павінен ведаць ці правільна аб ім напісалі.

—Не, адказвае Ліўшыц—**зусім няправільна.** Мішкін спраўляецца з работай, як і ўсе.

— Дай апраўяржэньне ў газэту—кажа прадстаўнік рэдакцыі.—Калі ты згодзен, я запішу.

— Не, не—адмахнуўся Ліфшыц.

— **У газэту я не хачу пісаць. Мяне не датычыцца тое, што там пішуць. Там няверна напісана, але якія гэта мае да мяне адносіны.**

Пасьмяяліся над Ліўшыцам беспартыйныя рабочыя і кажуць.

Калі аб табе будуць што-небудзь пісаць,—дык гэта таксама ня будзе да нас мець адносіны.

Другім разам, калі ў газэце прабралі і Ліўшыца, зноў абгаварвалі рабочыя правільнасьць напісанага. Быў і сам Ліўшыц.

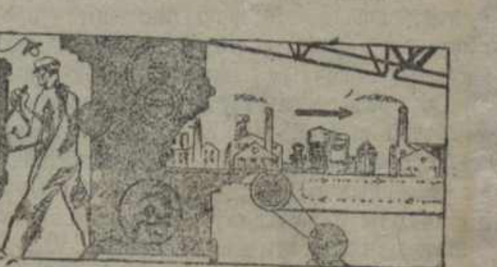
— **Рэдакцыі няма чаго рабіць цяпер, яна і пачынае выдумляць.**

Тут ужо ня вытрымалі беспартыйныя рабочыя!—**„А мала недахопаў цяпер выявіла у нас «Чырвоная Зьмена»? Раней аб іх маўчалі, а цяпер гавораць; зьніштажаюць. Цяпер газэты ўсё больш прыбліжаюцца да вытворчасьці, да масы. А калі. ты кажаш, што там дурасьці пішуць, дык пішы ты лепшае».**

— У такія газэты, як «Зьмена», я буду пісаць? Ніколі.

— А ў якія ты пішаш? Ты-ж нават і ў нашу насьценную газэту ніколі ня пісаў. А яшчэ і адукацыю маеш.

Прыпёрлі рабочыя Ліўшыца да сьценкі. Здаецца, і адказаці няма чаго.

Моладзь на абароне фабрыкі.

Сярод нашых пажарнікаў—80 проц. моладзі.

У часе нядаўна організаваных пажарных манэўраў, якія прайшлі надта добра, моладзь была прыкладнай.

Прыкладнасьць яе выяўляецца яшчэ і ў тым, што калі ўлетку была трывога, усе прышлі ў пажарнай форме. Абавязкі вартаўнічых таксама добра выконваюцца.

На спаборніцтвах па хуткасьці лазаньня па драбіне два комсамольцы занялі першыя два месцы.

Адзін комсамолец маецца і ў комскладзе.

Усё гэта добра. Але бяда ў тым, што наглядаецца сярод моладзі і дрэннае, як напрыклад:

— Спазьненьні на варту—замест 9 гадзін некаторыя прыходзяць а 12—1 гадзіне ўначы, альбо і зусім ня прыходзяць.

— Некаторыя, сярод якіх маюцца і комсамольцы, ня прыходзяць на занятькі, за што атрымліваюць вымовы.

Такія т. т. гоняцца толькі за абмундзіраваньнем, а на самую работу—**плююць.**

Начальнік пажарнай дружыны—
Цырлін.

Пастанова ячэйкі забыта.

У нашай пажарнай дружыне налічваецца 19 чал. моладзі, з якіх—16 комсамольцаў.

З прычыны таго, што комсамольцы дрэнна наведвалі начную варту, месяцы тры таму назад на сходзе ячэйкі быў пастаўлены даклад начальніка дружыны.

І трэба сказаць, што ў першыя часы пасьля гэтага сходу хлопцы крыху былі падцягнуліся, але потым ізноў «забылі», ізноў перасталі наведваць варту.

Ячэйка павінна што-небудзь прыняць, каб гэткаму зьявішчу раз назаўсёды пакласьці канец.

Адміністрацыі, ў сваю чаргу, трэба адрамантаваць хлеў для пажарных інструмантаў, вартаўнічую для начное варты і драбіну (лестніцу), а таксама зрабіць некалькі новых драбін.

Кац С.

Эх, каб так усе працавалі!

Дзякуючы таму, што да розных грамадзкіх організацый прымацаваны асобныя комсамольцы, задача якіх—уцягненьне ў іх моладзі фабрыкі, апошняя амаль уся, у тым ліку ўсе комсамольцы—сябры МОПР'у, Асоавіяхіму і коопэрацыі.

Прымацаваныя час ад часу па чарзе робяць свае справаздачы на пасяджэньні бюро ячэйкі.

Пры справаздачы прадстаўніка ў коопэрацыйнай камісіі—тав. Шляпачніка высьветлілася, што ён уцягнуў усю моладзь у коопэрацыю і зараз сочыць за тым, каб былі ўнесены паявыя ўзносы.

З. К.

Шыфрын ня прызнае сям'і.

Аб паводзінах **Шыфрына** дома добра ведае ўся ячэйка. Ня так даўно бюро ячэйкі правяло свае пасяджэньне з яго індывідуальнай справаздачай на кватэры бацькоў.

Нельга сказаць, што Шыфрыну дома жывецца кепска. Ён мае нават і свой асобны «габінэт», ніхто яму не перашкоджае працаваць над сабой.

Але ўся бяда ў тым, што Шыфрын гэтага **ня хоча; скончыў ён толькі лікпункт і нічога ня чытае. Дадому прыходзіць пасьля работы на фабрыцы толькі павячэраць і пераадзецца. Увесь астатні час гуляе. Па нядзелях ён таксама ні хвіліны ня бывае дома.**

Зарабляе Шыфрын 70 рублёў у месяц, а бацькам не дае ні капейкі. Ужо з паўгода, ён сьнедае і абедае ў сталоўцы у той час, як дома кармілі яго горш.

Аб прычынах, якія прымусілі яго адмовіцца ад домашняга сьнеданьня і абеду, Шыфрын ня кажа і слова: «проста так».

Бацька—рабочы-будаўнік — патрабуе ад Шыфрына, каб апошні плаціў яму хоць за займаемую кватэру і вячэру, а сын і «у вус ня дуе»...

Наогул, **Шыфрын ня прызнае сваёй сям'і.**

І ці дапусьцімы-ж пасьля гэтага такія паводзіны комсамольца ў сваёй рабочай сям'і.

Працягваем усебеларускі мітынг!

Сёньня — восемнаццаты дзень мітынгу чытачоў газэты.

Ленін аб суботніках.

... «Правда» ад 17-га мая 1919 году пісала: «7-га мая на агульным сходзе комуністых і спачуваючых падраёну М.-Каз. чыг. вынесеная прапанова гаварыла:

«З прычыны цяжкага ўнутранога і надворнага становішча, для перавагі над клясавым ворагам комуністыя і спачуваючыя зноў павінны прышнорыць сябе і вырваць з свайго адпачынку яшчэ гадзіну працы, г. з. павялічыць свой рабочы дзень на гадзіну, суміраваць яго і ў суботу разам адпрацаваць 6 гадзін фізычнай працай, каб утварыць адразу рэальную каштоўнасьць. **Лічучы, што комуністыя не павінны шкадаваць свайго здароўя і жыцьця для заваёў рэволюцыі—работу праводзіць дармова. Комуністычны суботнік увесьці ва ўсім падраёне да поўнай перамогі над Калчаком»**.

У суботу 10 мая ў 6 гадзін увечары, як салдаты, зьявіліся комуністыя і спачуваючыя на работу, настроіліся ў шэрагі і бяз штурханьня былі разьведзены майстрамі па мясцох.

«Комуністычныя суботнікі» таму маюць вялікае гістарычнае значэньне, што яны паказваюць нам сьвядомы і добраахвотны пачын рабочых у разьвіцьці вытворчасьці працы ў пераходзе да новай працоўнай дысцыпліны, у творчасьці соцыялістычных умоў гаспадаркі і жыцьця.

Трэба добра прадумаць значэньне «комуністычных суботнікаў», **каб атрымаць з гэтага вялікага пачыну агромністай важнасьці практычныя ўрокі, якія з іх выцякаюць.**

Усебаковая падтрымка гэтага пачыну—першы і галоўны ўрок.

(Са збору твораў Ул. І. Леніна. Том XVI. Падкрэсьлена ўсюды намі.—Рэд.).

З усіх кутkoў Беларусі.

Старшыня мітынгу: Зараз слова мае тав. Тэрскі, які агалосіць атрыманыя прэзыдыумам мітынгу тэлеграмы і лісты аб тым, як праходзіць суботнікі.

—**Горкі**.—Група ў 51 чалавек працавала па нагрузцы балясту. Зарабілі 56 рублёў. За ачыстку чыгункі 60 асоб зарабілі 90 рублёў. У раёне ўзараны сад камітэту сялянскай ўзаемадапамогі. Адрамантавана хата-чытальня. Сяляне ідуць насустрач комсамольцам, даюць падводы для падвозкі матар'ялаў.

Сяргей Законьнікаў.

— **Мазыр.**—У нядзелю 16-га кастрычніка працавала 350 комсамольцаў і беспартыйных. Зароблена 200 рублёў.

Л. Школьніцкі і Б. Р.

— **Студэнцтва Віцебскага дзяржаўнага політэхнікуму**, па заклiку комсамольскай ячэйкі, працуе на заводах. Усяго мяркуецца, за час суботніка зарабіць каля 300 рублёў.

Леў Хвасьцюк.

Завод «Восход»—Менск—Удзельнічала, акрамя моладзі, 35 дарослых. Усяго зароблена на карысьць бяспрытульных каля 200 рублёў.

Іл. Ма.

— **Каніцкая ячэйка ЛКСМБ** ўцягнула ў суботніцкую работу 22 беспартыйных, акрамя 33 комсамольцаў. Зароблена 100 рублёў 40 капеек.

Е. Цяцеркін.

Слова старога рабочага.

(Завод „Пролетары“).

Рабочыя нашага заводу з вялікім уздымам сустрэлі вестку аб комсамольскім суботніку на карысьць бяспрытульных і ахвотна згадзіліся ў ім удзельнічаць.

Кожны рабочы ў свой выхадны дзень прыходзіць да свайго варштату пунктуальна па гудку, адпрацоўвае 8 гадзін нават з большай энэргіяй і стараннасьцю, чым звычайна, бо добра разумее неабходнасьць ліквідацыі цяжкой спадчыны грамадзянскай вайны,—бяспрытульнасьці.

За час суботніка намі праароблена вялікая работа па ачыстцы завадзкога двара, аддзяленьняў, выпрацоўцы драждэй і саладзіны ды інш.

Маркуючы па настрою, з якім нашы рабочыя працавалі, мне здаецца, што ня шкодзіла-б у блізкай будучыне арганізаваць яшчэ адзін такі суботнік на карысьць бяспрытульных. Залішне агітаваць нас за гэту справу ня прыходзіцца, бо ўсе мы поўны жаданьня дапагчы бяспрытульным дзецям.

У прыватнасьці я ўношу прапанову, каб такія суботнікі у карысьць бяспрытульных наладжваць рэгулярна ў вызначаныя тэрміны. За рабочымі нашага заводу астаноўкі ня будзе. Яны гатовы яшчэ ня раз, калі патрабуецца, папрацаваць лішні дзень на такую справу як зьнішчэньне бяспрытульнасьці.

Ня менш 300 рублёў.

Прамова тав. Закржэўскага.

Да суботніку прыступілі дружна, арганізавана, бяз усякіх спробаў ухіліцца; нават самыя старыя і беспартыйныя рабочыя заводу—**т. т. Аніёха, Барысевіч ды інш., якім каля 60 гадоў** і тыя вышлі працаваць у свае выхадныя дні.

Чым мы горш за маладых, хай ня лічаць нас старыкоў несьвядомымі,—кажа тав. Аніёха.

Удалося прыцягнуць і служачых. З тае прычыны, што ў завадзкой канторы для іх ня было ў вольны дзень належнай працы, яны самі выклікаліся скарыстаць іх на некваліфікаванай рабоце ва ўпаковачным, браварным і інш. аддзяленьнях.

Так, нам. дырэктара заводу і старшыня заўкому у мінулую нядзелю цэлы дзень працавалі ў якасьці ўпакоўшчыкаў драждэй; рахункавод канторы знайшоў сабе адпаведную работу ў квасільным аддзяленьні.

Рабочыя заводу «Пролетары» працуюць пазьменна, прычым маюць неаднолькавыя выхадныя дні (на працягу ўсяго тыдню). Здавалася-б, што гэта павінна было пашкодзіць іх удзелу ў суботніку.

— Ніскольні! Замест аднаго дню, «пролетарцы» праводзяць суботнік 2 тыдні, ў працягу якіх кожны рабочы здолее прыняць удзел бяз усякай шкоды для сябе і прадпрыемства.

Некаторыя рабочыя працавалі 16 гадзін (8 гадзін у аднэй зьмене для сябе

Рабочы заводу „Пролетары“, т. Дройкін. Працуе у часе суботніку па ачысцы завадзкага двара.

і 8 гадзін у наступнай на карысьць суботніка.

Намесьнік дырэктара заводу тав. Міленькі ўпэўнен у станоўчых выніках суботніка. Апошні, па яго думцы, дасьць ня менш 300 рублёў.

Абежнік усю працу папсуе

Прамова тав. Ружовага.

(Вёска Лошыца, Новадворскі сельсавет, Менскай акругі)

Таварышы! Ужо больш месяцу, як па ўсіх комсамольскіх ячэйках Савецкага Саюзу праводзіцца падрыхтоўка да «ўсесаюзнага суботніка». Некаторыя ячэйкі нават ужо яго правялі, а наша ячэйка ня ведае, што гэта за зьвер. Гэта тлумачыцца тым, што комсамольцы ня сочаць за «Чырвонай Зьменай», самі ня цікавяцца гэтым пытаньнем.

У гутарцы з сакратаром ячэйкі тав. Камінскім я запытаўся: «Ну, як наконт «суботніка»?

— Чакаем ад райкому абежніка—павольны быў адказ Камінскага.

«А што гэта за зьвер?» — перарваў нашу гутарку комсамолец Янка Мачальскі...

Вось, таварышы, якое становішча. Вось якая зацікаўленасьць да «суботніка» нашых комсамольцаў.

Але ўсё-ткі «суботнік» правесьці трэба. Сама справа просіць рабочых рук.

Вось трэба адрамантаваць клюб, хатучытальню, у школу зрабіць некалькі парт, млын паправіць.

Трэба распачаць работу, пакуль ня позна, не чакаючы ад райкому абежніка

Усе дарослыя працавалі.

Прамова тав. Залуцкага.

Раніцой, абыходзячы вуліцу, дзе знаходзіцца дом белканторы ўсесаюзнага мэталёсындыкату, вартаўнік быў чымсьці вельмі зьдзіўлен і ледзь не адмаўляўся верыць сваім вачам.

Супроць звычайнага, кантора была ў нядзелю 16 кастрычніка адчынена. Як і ва ўсе будныя дні сюды прыходзілі наведвальнікі за справамі, трашчэў тэлефон, з габінэту чуўся бас загадчыка.

Ня гледзячы на выхадны дзень, кожны супрацоўнік сядзеў на сваім месцы і займаўся справай. Грукаталі канцэлярскія шчоты пад пальцамі рахункаводаў, касіры падводзілі балянсы, машыністка выстуквала чарговую адносіну, ну, словам было ад чаго зьдзівіцца нашаму вартаўніку. Першы раз за ўвесь час яму прыходзілася бачыць, каб уся ўстанова ў нядзелю працавала.

* * *

Больш усяго зьдзіўляла наведвальнікаў тое, што сярод супрацоўнікаў было мала моладзі, пераважвалі дарослыя—гадоў 30—40.

У нядзелю, 16 кастрычніка, усе супрацоўнікі канторы ўсесаюзнага мэталё-сындыкату у ліку 19 чалавек, паміж якімі ўсяго налічвалася 4 чал. моладзі, зьявіліся на работу як заўсёды, і працавалі ад 9 да 3 з паловай гадзін. Нават стары дзядзька **тав. Корбут**, якому каля 60 гадоў не адстаў ад іншых супрацоўнікаў і таксама працаваў.

Ініцыятарам удзелу канторы ў правядзеньні суботніка зьявіўся профупаўнаважаны тав. Старобін (беспартыйны). Гэта па яго прапанове на агульным сходзе супрацоўнікаў было аднагалосна пастаноўлена працаваць у нядзелю і належачую за гэты дзень зарплату ў суме 83 руб. перадаць на карысьць бяспрытульных.

За 6 гадзін—74 рублі.

Прамова Міколы Карнеева.

Чыстае блакітнае неба. Яскрава сьвеціць сонца. Васеньні мароз. 8 гадзін раніцы, а ячэйка службы шляху МББ чыгункі ў поўным зборы.

Падышлі да маленькага белага дому, наваколі чыгуначныя шляхі. Каля гэтага доміку стаяла людзей чалавек—20.

Гэта—беспартыйныя старыя рабочыя, якія прышлі дапамагчы комсамольцам у рабоце на суботніку.

Сабралося ўсяго 52 чалавекі. Дзядзька Клябан, стары майстар, спэц шляху, даў загад паставіць у шэраг усіх удзельнікаў. Выстраіўся доўгі шэраг. Дзядзька Клябан адлічыў: 27 на працу у 3-ці парк, астатнія на Козыраўскую галіну.

Работа адпавядае: мяняць шпалы, на якія кладуцца рэйкі. Дрэнныя адносіны—дрэнны вынік. Гэта зразумелі комсамольцы.

Бяз лішніх слоў, кожны за сваёй справай.

Праца закіпела! Доўгі кавалак шляху відаць сьвежы. Гэта комсамольскі суботнік прайшоў.

Ізноў ідзем да белага доміку. І тут стой—па хатах. За 6 гадзін зарабілі 74 рублі.

Кожны сваёй спэцыяльнасьці.

Прамова тав. Гуманава.

(Завод «Энэргія»).

Пастанову па пытаньні аб суботніку комсамольцы сустрэлі з вялікім энтузіязмам.

Мы мяркуем правесьці суботнік у пэрыодзе паміж 29-30 кастрычніка. На бліжэйшым профдні ячэйка ставіць пытаньне аб удзеле дарослых рабочых у суботніку.

Да нас прыходзілі вучні старэйшых клясаў сямёхгодкі, якія таксама прасілі прадаставіць ім работу на суботніку. Калі ўдасца надшукаць для іх якую-небудзь работу на заводзе, дык мы будзем працаваць разам з вучнямі сямёхгодкі.

Комсамольцы заводу будуць работаць на суботніку кожны па сваёй спэцыяльнасьці. Па падлікам заробім 50 рублёў.

Зарабілі 200 рублёў.

Прамова-ўражаньні Міхася Газэтнага.

Завод «Дрэваапрацовачнік».

Супроць звычайнага, у суботу 22 кастрычніка, калі ў 2 з пал. гадзіны дню прагучэў завадзкі гудок, амаль ні адзін рабочы не пайшоў дадому. Адразу-ж прыняліся за суботнік.

Агітаваць рабочых за суботнік доўга ня прышлося. Некаторыя з іх проста так і адказвалі: паменш агітацыі, ведаем на каго працуем.

... Вясёлай гурбою прышлі да сакратара ячэйкі Міколы—дзяўчаты-комсамолкі ячэйкі. Яны ўжо адпрацавалі на суботніку разам з 25 чырвонаармейцамі сатаварыскага батальёну і служачымі лесбелу. Яны былі заняты ўтаптаньнем саду і прыборкай новага памяшканьня заводу.

Усяго на «Дрэваапрацовачніку» ўдзельнічала ў суботніку каля 170 чал. Зарабілі звыш 200 рублёў.

Суботнік студэнтаў прайшоў няўдала.

(Прамова тав. Кудлатага).

Дзесьці, за чыгуначнай лініяй, у тумане капашыліся людзі. Група студэнтаў працавала тут па правядзеньню канаў на вуліцы будучых рабочых кварталаў.

Суботнік быў праведзены ня зусім удала. Вялікі процант комсамольцаў БДУ зусім не зьявіўся на суботнік. Беспартыйных удзельнічала мала.

Працавалі ў 2 зьмены па чалавек 75 у кожнай.

На суботніку адчувалася частковая адсутнасьць кіраўніцтва працай і, як кажуць „без руля и без ветрил“.

Калі а 11-ай гадзіне дню прышла 2-я зьмена група студэнтаў пэдфаку унівэрсытэту, кіраўнікі работамі ўзяліся толькі разьмячаць плян канаў. Прышлося каля гадзіны стаяць без работы.

Дзякуючы-ж гэтай самай адсутнасьці кіраўніцтва, работа вышла нязусім акуратнай, зараз выкапаныя канавы зноў прыдзецца выраўняць.

2-я зьмена скончыла работу на суботніку значна раней, чым гэта патрэбна было.

Хто вінаваты ў дрэннай арганізаванасьці суботніка БДУ? Гэта неабходна зараз жа высьветліць.

Працавала 200 чалавек.

Прамова-ўражаньні тав. Шапачнікава.

Да суботніка мы рыхтаваліся доўга і энэргічна, па ўсім заводзе былі расклееены плякаты і лёзунгі аб неабходнасьці кожнага выканаць свой баявы абавязак дапамогі бяспрытульным. Камісіяй быў выпрацаваны і апублікаваны дасканалы плян правядзеньня суботніка на „Эльводзе“.

За некалькі дзён да суботніка на варштатах усіх рабочых апынуліся маленькія надрукаваныя паперачкі аб суботніку.

У нядзелю з раніцы на „Эльводзе“ было поўна.

75 чалавек з электрычнага цэху зьявіліся ўсе, як адзін. Амаль поўнасьцю прышлі на суботнік вучнёўская брыгада і рабочыя рамонтнага цэху.

У водаправодным цэху працавала 60 проц. аддзяленьня.

Усяго на суботніку „Эльводу“ было занята да 200 чалавек, заробак складае больш 400 рублёў.

Суботнік на заводзе „Усход“.

Кожны ў свой выходны дзень.

(Прамова сакратара ячэйкі заводу „Чырвоная Зара“ т. Ароцкера).

Дзякуючы таму, што **наш завод** працуе бесперапынна, правесьці **суботнік** у адзін дзень мы ня маем **ніякай** магчымасьці. Комсамольцы і **моладзь заводу** на працягу 2-х тыдняў будуць **працаваць** кожны ў свой выходны **дзень**.

Прымацаваныя да ячэйкі будуць працаваць на панадворку заводу.

Покуль што для ўдзелу ў суботніку запісаліся 33 чалавекі. Сход рабочай моладзі заводу таксама адзінадушна выказаўся за правядзеньне суботніка.

Больш паловы комсамольцаў ячэйкі ўжо адпрацавала на суботніку. Працуюць амаль усе партыйцы і беспартыйная моладзь заводу.

Учора ў пачатным аддзяленьні поўная зьмена працавала на карысьць бяспрытульных.

Мяркуем зарабіць ад суботніка каля 80 рублёў.

30 бяз 2.

Прамова тав. МаЗо.

(Мэблевая фабрыка).

Іх было два.

Хадзілі па шырокай Ленінскай вуліцы і пыталі—ня бачылі нашых хлапцоў?

Не! не!—чуўся адказ.

А гэтыя хлопцы у той час, дружна, як ніколі працавалі на карысьць бяспрытульных, робячы мэблю.

30 бяз двох роўна да 8 гадзіны сталі ля варштатаў і працавалі пад кіраўніцтвам старога **майстра т. Флакса.**

Маленькі камсамольскі калектыў дасьць прыблізна каля 35-40 рублёў.

Дэзэртыраў комсамольцаў няхай ведаюць усе іх прозьвішчы: **Гэцаў і Іванюк.**

На вопыце старых бальшавікоў.

Комсамольцы і рабоча-сялянская моладзь павінны рыхтаваць сябе да будучых боек за соцыялізм.

Мяне выхавала падпольле.

(Тав. Міклуш, рабочы Эльводу).

— Сам паходжу з рабочых. Уласнай працай пачаў дабываць сродкі для жыцьця з 8-мігадовага ўзросту.

Да рэв. руху далучыўся рана—у 1897 годзе, калі ўдзельнічаў у забастоўцы на сваім заводзе і распаўсюджваў рэволюцыйныя проклямацыі. **У партыю ўвайшоў у 1904 годзе.**

Партыйная дзейнасьць мая выяўлялася ва ўдзеле ў падпольных гуртках, разносцы нелегальнай літаратуры і выконваньні розных асобных заданьняў камітэту партыі. Трапіў у турму ў 1908 годзе, адкуль быў сасланы ў Сібір. **Пабег з сасланьня, профработа, тэхнічная партработа, зноў арышт і турма, нарэшце, удзел у імпэрыялістычнай вайне,**—вось шлях майго жыцьця да Лютаўскай рэволюцыі.

У лютаўскія і кастрычнікаўскія дні працаваў у арміі ў якасьці артылерыста і політработніка.

Як толькі скончылася грамадзянская вайна—у 1921 годзе зноў пацягнула мяне да роднага варштату, ад якога ня здолеў адвыкнуць за доўгія гады імпэрыялістычнай і грамадзянскай вайны. **Зараз працую ў якасьці рабочага на электрастанцыі і гатоў служыць сваёй партыі на гэтай „скромнай" пасадзе, як і раней—у часе актыўнай падпольнай работы.**

Сьведка ўсёй барацьбы.

(Тав. Кайзэр, пэнсыянер).

Самаму старому ўдзельніку вечару, былому рабочаму—цяпер пэнсыянэру і гэрою працы тав. Кайзэру—**84 гады.** Ня гледзячы на такі салідны ўзрост, Кайзэр яшчэ **выглядае бадзёра, яго вочы сьвецяцца юнацкім запалам,** калі ён успамінае аб сваім мінулым.

— ... Мяне з шэрагам іншых таварышоў уцягнуў у падпольны гурток яшчэ ў мінулым стагодзьдзі нейкі «організатар», які потым аказаўся провокатарам, выдаўшы ахранцы ўсіх нас, якія яму паверылі. Далей—суд, турма і іншыя звычайныя прыгоды кожнага рэволюцыянэра ў царскія часы.

Вышаўшы з турмы, трапіў на вайсковую службу, пасьля адбыцьця якой пачаў працаваць рабочым на Аляксандраўскай чыгунцы—МББ.

У 1903 годзе ў нас на чыгунцы зладзілася першая партыйная ячэйка падпольшчыкаў з трох чалавек (у тым ліку і я), якая, дзякуючы сваёй добра захоўваемай конспірацыі, **здолела вырасьці да 1905 году да 6 чалавек.** У тыя дні гэта было вялізным дасягненьнем.

Дзякуючы нашым натугам, **удалося ў Кастрычніку 1905 году наладзіць на чыгунцы забастоўку.** Пасьля апошняй нашы рабочыя вышлі на дэмонстрацыю на Віленскую плошчу, дзе большасьць з іх і загінула ад здрадніцкіх куль.

Пасьля гэтага працаваў без перапынку на чыгунцы аж да 1917 году, адначасова займаючыся асьцярожна, вядома, партыйнай работай.

Пасьля ўходу немцаў прыехаў зноў у Менск.

Ня гледзячы на свой стары ўзрост, я яшчэ да 1924 году знаходзіўся ў Чырвонай арміі і ЧК: вёў барацьбу з бандытызмам, шпіянажам і контрабандай. Зараз знаходжуся на пэнсіі Наркомсацзабясьпекі.

Моладзь была заўсёды энэргічнай.

(Тав. Длугакенскі, служачы Дзяржганлю).

— Мне, таварышы, прышлося яшчэ ў раньнім дзяцінстве пазнаёміцца з рэволюцыйным рухам, дзякуючы прабываньню ў партыі майго бацькі, польскага рабочага. У 1905 годзе, 17-гадовым юнаком уступаю ў РСДРП.

Неабходна адзначыць, што ў **той час партыя вельмі ахвотна прымала моладзь у свае шэрагі. Ці патрабавалася распаўсюдзіць нелегальную літаратуру, расклеіць проклямацыі, ці наладзіць сувязь з іншай організацыяй,—ніхто, апроч моладзі, ня выконваў гэтага даручэньня дастаткова энэргічна і акуратна.**

Лютаўская рэволюцыя застала мяне ў турме, куды я быў сасланым за антымілітарысцкую пропаганду сярод франтавых салдат. Пасьля свайго вызваленьня, паехаў я па даручэньні партыі ў Саратаў, дзе прымаў удзел у Кастрычнікавым перавароце.

Працавалі мы сярод рабочых мас, растлумачваючы ім здрадніцтва і згодніцтва меншавікоў, разлагалі мясцовыя ваенныя часьці, якія неўзабаве адмовіліся слухаць сваіх камандыраў. Дзякуючы гэтаму, нам удалося ўзяць у свае рукі ўладу без асаблівага праліцьця крыві.

Калі да нашага гораду сталі падыходзіць чэхаславацкія банды, бязьлітасна вырэзваючы на сваім шляху ўсіх, хто трапляўся ім у рукі, пачынаючы ад комуністага і канчаючым радавым чырвонаармейцам, мне даручылі камандаваньне інтэрнацыянальным палком і кіраўніцтва вайсковымі апэрацыямі. Аб'яднанымі натугамі прымусілі чэхаў адступіць.

Пасьля абвяшчэньня ў 1919 годзе загаду Рэввоенсавету аб тым, што кожны паляк-комуніст можа, па сваім жаданьні, перавесьціся на заходні фронт, дзе вяліся опэрацыі супроць белапанскай Польшчы, мяне пацягнула туды. Удзельнічаў у захопе намі Вільны і іншых гарадоў, а пасьля адступленьня Чырвонай арміі быў падпольшчыкам.

Дабраахвотнасьць як яна ёсьць?

Калі дабраахвотна, дык можна ня вучыцца?--Так размаўляюць некаторыя комсамольцы.--Ці правільны такі погляд?

„Нам мора па калені".

(Менск).

Рэдка цяпер сустрэнеш комсамольца, маладога рабочага, які-б ня вучыўся ў політшколе, у партшколе, ці ў вячэрняй для моладзі. Жаданьне вучыцца—вялікае.

Але ёсьць і такія адзінкі, якія дабраахвотны выбар вучобы зразумелі па свайму: «вучыцца неабавязкова—тым і лепш».

«Нам мора па калені».

У ячэйцы **мэбельнай фабрыкі** амаль усе комсамольцы вучыліся у політгуртках. Цяпер большасьць ячэйкі вучыцца ў партшколах. Асабліва цікавяцца пытаньнямі пленуму ЦК і ЦКК УсеКП, аб опозыцыі. Газэты чытаюць амаль усе.

Ня вучацца адзінкі. **Гецаў і Бінэс**—холадна адносяцца да вучобы. Першы—лепш пагуляе, чым возьме ў рукі кнігу.

На заводзе «Восход»—ячэйка організавала гурток бягучай політыкі, гурток політэкономіі. Большасьць комсамольцаў пашла вучыцца ў вячэрнюю школу павышанага тыпу. 15 чалавек—у партыйнай школе.

Есьць на заводзе 2 тыпы: комсамольцы **Гольдбэрг і Рольбін.** Вельмі яны адзін ад другога адрозьніваюцца. Гольдбэрг — хоць і нагружаны работай, хоць і вучыцца ў школе—шмат прачытаў літаратуры па політычных і іншых пытаньнях. Рольбін шмат часу траціць на гуляньне і вучыцца ня хоча.

На пытаньне: «чаму газэт не чытаеш?»—такія тыпы звычайна адказваюць: «Комсамольскую Правду?»—Не зразумелая.—«Чырвоную Зьмену?»—Беларускай мовы ня ведаю.

І выходзіць так: комсамолец, а зусім політычна адсталы.

Ячэйка вучэбна-вытворчых майстэрняў вельмі вялікае, налічвая 116 чалавек. Цяжка ячэйковаму апоргу сачыць за кожным комсамольцам паасобку. Пакуль што комсамольцы ахоплены вучобай на 100 проц. Працуе газэтны гурток, гурток па самаадукацыі для 7 чалавек, слабых па політычным разьвіцьці.

Вядома і тут ёсьць свае «гэроі». Пераплётчык—вучань **Забацкі**—не адрозьнівае Пілсудзкага ад Чарвякова. Па яго словах—яны абодва міністры. І ня гледзячы на сваю політнесьвядомасьць, ён не жадае вучыцца.

Пакуль што не жадаючых вучыцца адзінкі. Трэба ячэйкам растлумачыць ім аб неабходнасьці вучобы, паставіць перад «грамадзкай» думкай іх «політычныя недарэчнасьці» праз насьценгазэту і г. д.

Іл. Ма.

Гурткі запрацуюць.

(Ячэйка БДУ, комсамольскі колектыў Пэдфаку).

Шмат запісалася комсамольцаў у 3 організаваныя ячэйкай гурткі.

У першы гурток па вывучэньні ленінізму і трацкізму запісалася 30 чалавек. Другі гурток будзе займацца пытаньнем пэрманентнай рэволюцыі. Комсамольцы-навічкі будуць займацца ў гуртку па вывучэньні гісторыі комсамолу.

Мэтод заняткаў гурткоў вельмі цікавы. Адзін раз у тыдзень кіраўнік праводзіць гутарку па тым ці іншым пытаньні, другі раз—наладжваецца канфэрэнцыя слухачоў.

Організаваны таксама 5 профгурткоў.

Вучань.

На сто процантаў,

(Ячэйка цягі МББ чыг.).

У гэтым годзе „сыстэмай" політадукацыі ахоплены ўсе комсамольцы. Бюро ячэйкі, заслухаўшы справаздачу АПА аб політадукацыі ў ячэйцы, адзначыла добрыя вынікі праведзенай працы. Так, тры комсамольцы былі пасланы ў політшколу першай катэгорыі, шэсьць чалавек у другую катэгорыю і восем—у партшколу.

Для беспартыйнай моладзі і старэйшых піонэраў організаваны політгурток пры ячэйцы.

К. Р.

Самі запісваюцца ў школу.

(Ячэйка працасьветы).

У мінулым кожны год, як толькі падыходзіць кампанія пасылкі комсамольцаў у політшколы, організацыя гурткоў і г. д. —АПА ячэйкі мае выгляд вельмі жаласьлівы. Комсамольцаў прыходзілася «на вяроўцы» цягнуць у школу. У выніку такія «сасланыя» не наведвалі школы, вучыліся дрэнна і часта заставаліся на другі год.

Але пасьля таго, як бюро ячэйкі правяло растлумачвальную работу сярод комсамольцаў аб вучобе—справа мае іншы выгляд. Усе комсамольцы самі запісаліся ў політшколу (у першую групу—[illegible] і ў другую—13). 8 комсамольцаў перададзены ў партшколу. Для малапісьменных і занятых комсамольцаў організуецца гурток самаадукацыі.

Эд. Ш.

Не пасьпеўшы закрасаваць—зьвянула кветка самаадукацыі.

(Ячэйка МШУ, МББ чыгункі).

Організавала ячэйка тры гурткі: бягучага моманту, самаадукацыі, па падрыхтоўцы ў партыю. Дрэнна растлумачыла АПА камісіі задачы гурткоў, не падыходзіла індывідуальна да комсамольцаў, каб уцягнуць у вучобу. І таму запісалася ў гурткі толькі 24 чалавекі, (на 143 вучні). Самаадукацыйная работа не пасьпеўшы закрасаваць—зьвяла.

Бюро ячэйкі трэба ўважлівей аднесьціся да важнай справы — комсамольскай вучобы.

Блакітны.

Добрае пачынаньне.

(Ячэйка шкляной гуты «Пролетары»).

Усе комсамольцы абхоплены палітвучобай. Для лепшай прапрацоўцы пытаньняў АПА камісія ячэйкі падзяліла комсомольцаў на групы, якія і будуць сумесна займацца. У групы ўваходзяць комсамольцы якія блізка адзін ад аднаго жывуць.

Ячэйка добра падрыхтавалася да навучальнага году.

М. Т.

3 лекцыі ў гурток.

(Ячэйка 2 агульна-адукацыйных курсаў).

Позна. На курсах адбыліся апошнія лекцыі. Клясы апусьцелі. У адным з пакояў шмат моладзі. Гэта займаецца гурток бягучай політыкі, організаваны нашай ячэйкай.

Ня гледзячы на тое, што заняткі гуртка адбываюцца пасьля лекцыі—гурток займаецца актыўна. Усяго ў гуртку 23 чалавекі. Для астатніх комсамольцаў (якія не займаюцца ў гуртку) кожны месяц бюро ячэйкі праводзіць праверку чытаемасьці газэт—выяўляючы, такім чынам, веды комсамольцаў.

Блак.

Да вынікаў сэсіі ЦВК СССР.

Вялікае дзесяцігодзьдзе.

Некалькі дзён назад зачынілася юбілейная сэсія ЦВК.

Апошнія гады паказалі, што мы ўмеем ня толькі з вінтоўкай у руках змагацца за новае жыцьцё, але і ўмеем як сьлед будаваць гэта новае жыцьцё.

Уладзімер Ільліч Ленін—яшчэ ў дні, калі грукацелі гарматы Кастрычніка, дыміўся порах на маладой неакрэпшай савецкай зямлі, рыхтаваўшы вялікія пляны перабудовы нашага жыцьця—шмат разоў сьцьвярджаў, што, па сутнасьці кажучы, усё пытаньне—у тым, ці зможам мы адбудаваць нашу гаспадарку, разьвіць прамысловасьць, падняць культуру, дагнаць і перагнаць капіталістычныя краіны.

Сотні разоў паказваў Ільліч тыя шляхі, якімі павіннаісьці рабочая кляса да новай, соцыялістычнай грамады. Стварэньне цьвёрдай пролетарскай улады, прыцягненьне як мага шырэйшых мас да кіраўніцтва, непаслабны саюз з асноўнай масай сялянства, падняцце тэхнікі на больш высокую ступень, рэорганізацыя адсталай сельскай гаспадаркі, цесны саюз з міжнародным пролетарыятам,—вось асноўныя шляхі пераможнага паходу працоўных да комунізму.

Апошнія гады, поўныя кіпучага будаўніцтва, поўныя творчай працы ўсёй савецкай краіны, зрабілі нас на столькі патрабавальнымі да сваёй работы, што часта мы неяк не заўважваем, як далёка пашлі мы ўперад ад таго, што было 5-6 год таму назад. А між тым, мы перажываем эпоху нясупынных перамог.

Ні аб якім сапраўдным будаўніцтве соцыялізму ня можа быць і рэчы бяз буйной прамысловасьці. Наша асноўная задача—аднаўленьне буйнай прамысловасьці,—так гаварыў Ільліч.

Ці ішлі мы па шляху Ільліча?

На юбілейнай сэсіі ЦВК СССР у Ленінградзе, падлічыўшы ўсе дасягненьні і недахопы, мы адказалі на гэтае пытаньне: ішлі. Так, мы ішлі па ленінскім шляху.

У нашу прамысловасьць мы зараз укладваем мільярды рублёў. Яшчэ нядаўна, у 1921 годзе, кошт усёй продукцыі буйнай прамысловасьці вылічаўся ў 1.344 мільёны рублёў, а цяпер яна больш 6.637 мільёнаў рублёў. **Мы пераступілі за даваенны ўзровень.**

З асаблівай настойлівасьцю гаварыў тав. Ленін аб неабходнасьці электрыфікаваць нашу краіну.

Што-ж, ішлі мы па шляху Ільліча? Так. Тут мы маем асабліва вялікія посьпехі. У 1913 годзе магутнасьць усіх электростанцый раўнялася 780.000 кілёват. У гэтым годзе магутнасьць нашых электростанцый складае 1.730.000 кілёват, а ў наступным годзе, у сувязі з новым будаўніцтвам, станцыі дадуць 2.130.000 кілёват.

— «Толькі тады,—казаў Ільліч,— калі краіна будзе электрыфікавана, калі пад прамысловасьць, сельскую гаспадарку і транспарт будзе падведзена тэхнічная база сучаснай буйнай прамысловасьці, толькі тады мы пераможам канчаткова».

Мы можам сьмела сказаць, што ад гэтага шляху мы ня ўхіляліся.

5 дзён падвядзеньня вынікаў вялікага дзесяцігодзьдзя

на юбілейнай сэсіі ЦВК зьявіліся багатым летапісам нашых перамог.

Без усялякай пабочнай дапамогі мы ў гэтым годзе зможам укласьці ў нашу гаспадарку больш 2 мільярдаў рублёў.

Наша

сельская гаспадарка

дасягнула даваеннага ўзроўню. Нам трэба будзе рухацца далей. Па меры ўзмацненьня сельскай гаспадаркі павялічваецца разьмер капітальных укладаў у яго. У 1926—27 годзе гэтыя ўклады раўняліся 418 мільёнам рублёў, а ў гэтым годзе яны дасягаюць 520 мільёнаў рублёў.

— Наш абавязак і доўг,—гаварыў Ленін,—самую адсталую вытворчасьць, земляробскую і сельска-гаспадарчую, паставіць на новыя рэйкі.

І гэты абавязак, гэты доўг мы выконваем паленінску.

А культура?

Усе-ж нашы дасягненьні—ёсьць культурныя дасягненьні.

Дадайце да гэтага тое, што пачатковая асьвета паднялася на 50 процантаў, дадайце да гэтага мільёны людзей, стаўшых пісьменнымі. Дадайце сотні рабочых факультэтаў, вышэйшыя навучальныя ўстановы—і вы ўбачыце шматтысячную армію новых, маладых, бадзёрых савецкіх рабоча-сялянскіх урачоў, інжынэраў, хэмікаў, вучоных рабочых, вучоных сялян-комунараў.

Ці гэта не вялікія дасягненьні Кастрычніка?

Юбілейная сэсія ЦВК зьявілася летапісам Кастрычніка, летапісам пераможнага дзесяцігодзьдзя. Інакш і быць не магло.

10 год! Якія гэроічныя гады!

Дзесяткі народаў, дзесяткі мільёнаў рабочых, мільёны пролетарыяў, разагнуўшы сьпіну, разьбіўшы сваіх клясавых ворагаў, будуюць фундамант новага.

Гэта лепш усяго паказана ў маніфэсьце ЦВК. Вогненныя словы яго выпякуць у памяці сотняў мільёнаў прыгнечаных працоўных сьвету вялікую дату Кастрычніка, і гэтая дата будзе для іх пуцяводнай зоркай.

Кожнае слова, кожная літара гэтага маніфэсту належаць рабочым і сялянам усяго сьвету.

Недарма дыплёматы буржуазіі ня сталі слухаць гэтага маніфэсту. Ён гучыць у іх вушах кананадай Кастрычніка. Яны добра разумелі, што гэта наш прыклад—найвялікшы урок для сусьветнага пролетарыяту. У гэтым асноўная перамога апошніх год.

Ленін пісаў аб уроках нашай рэволюцыі для сусьветнага пролетарыяту:

— Больш, чым усякія проклямацыі і конфэрэнцыі, дзейнічае жывы прыклад; прыступ да справы ў аднэй краіне—вось што запальвае працоўныя масы ва ўсіх краінах.

Хіба гэта ня так?

Хіба паломніцтва ў СССР ня стала фактам? Хіба не да нас едуць вучыцца дзесяткі рабочых дэлегацый. І хіба іх расказы аб краіне Саветаў ня слухаюцца сотнямі тысяч людзей з затаеным дыханьнем?

Так, Ільліч быў правы.

Жывым прыкладам мы вучым сусьветны пролетарыят

змагацца за соцыялізм.

Няхай малаверы і ныцікі за нашымі дробнымі недахопамі, без якіх не абыйсьціся на вялікай кастрычнікавай будоўлі, —ня бачаць вялікіх перамог. Няхай дробныя памылкі здаюцца ім агромністымі невыправімымі бедамі.

За награмаджэньнем рыштаваньняў яны ня бачаць вялічэзнага будынку будучага. Гэтыя малаверы нас нічуць ня смуцяць. Хто адыходзіць ад Леніна, той ніколі не зразумее цяжкага шляху пераможнай пролетарскай рэволюцыі. Малаверам і ныцікам мярэшчацца розныя жахі... Няхай! Мы-ж будзем рухацца ўперад да соцыялізму шырокай і магутнай масай, перамагаючы ўсе перашкоды на нашым Кастрычнікавым шляху.

І. Старыкоў.

У нашай зьмены.

ЛЕПШАЕ Ў АЗАРЫЦКІХ ПІОНЭРАЎ.

На кожнай хатцы--нумарок.

Піонэры паляпшаюць добрабыт вёскі.

(Дав ідаўскі піонэр-атрад, Азарыцкага раёну).

Зусім нядаўна ў працы нашых піонэратрадаў пераважвалі адны агульныя зборы з кампанейскімі гутаркамі. У апошнія часы мы імкнемся, каб праца нашых атрадаў ня толькі давала карысьць унутры атраду, але і наогул у вёсцы. З гэтай мэтай было задумана правесьці нумараваньне вёскі. Думка гэта была добра падтрымана комсамольскай ячэйкай, сельсаветам. Апошні здабыў фарбу, бляху і іншыя патрэбныя рэчы і піонэры пачалі маляваць нумары на дошках.

Цяпер намалявана больш двухсот дошчак, якія разьвешваюцца на хатах. Жыхары вёскі вельмі здаволены піонэрамі.

Але на гэтым адным справа паляпшэньня дабрабыту вёскі ня спынілася. Убачылі піонэры, што бацькоўскія панадворкі трымаюцца ня ў досыць добрым санітарным становішчы. Распачалі іх чысьціць ад сьмецьця, пасыпаць пяском. Астатнія гаспадары, убачыўшы гэта, пасьледвалі прыкладу піонэраў. Цяпер надворны выгляд вёскі досыць добры.

Вока.

Маленькія „полпрэды".

(Мазыр, фабрыка „Чырвоны Кастрычнік).

Мэтод вывучэньня розных краін у нас праходзіцца даволі ўдала. Савет павадыроў даў кожнаму зьвяну тую ці іншую краіну. Піонэры вывучаюць яе географічнае, экономічнае і палітычнае становішча, падрыхтоўку да вайны. На зьвеньнях робяцца паклады піонэраў, вывучаючых асобную галіну становішча краіны і на занятках усё эфармляецца. Потым вылучаецца адзін піонэр, які павінен зрабіць даклад на агульным зборы атраду.

Такім чынам, піонэры прымушаны кожны дзень сачыць па газэтах «ці ёсьць там што аб маёй краіне». Прачытанае перадаюць на занятках зьвяну. Дзякуючы гэтаму мэтоду, кожны піонэр рэгулярна чытае газэты, набывае шмат карысных ведаў.

Нодэльман.

4 гадзіны пад будзёнаўскім шлемам.

(Атрад імя Лекерта).

Два тыдні мы падрыхтоўваліся да вайсковай гульні. Зьнімалі пляны мясцовасьці, вывучалі ўмоўныя знакі і тактыку гульні.

Падзяліўшы атрады на «чырвоных» і «белых» паўзводна і высунуўшы з кожнага боку разьведку і дазор, мы, нарэшце, пашлі ў наступленьне. Белыя былі ў двох вярстах ад мястэчка ў лесе. Туды «чырвоныя» і накіраваліся.

Гульня працягвалася каля 4-х гадзін. «Чырвоныя» перамаглі.

Успацеўшая ад бою, уся армія з песьнямі пайшла да хаты. І цяпер яшчэ чутны размовы піонэраў аб наступленьні, як вялася атака, як трашчалі кулямёты (трашчоткі).

— А ты вось быў у разьведцы і ня ўмеў сябе трымаць,—сьмяяліся «пяхотнікі».

— А што?

— Ды з кустоў цябе бачылі.

Разьведка прыняла гэтыя заўвагі да ведама.

Фрэйнклах.

„Алло! Райвыканком?".

(Атрад імя Варашылава).

Улетку наш піонэратрад наладзіў шмат экскурсій. Першая экскурсія накіравалася на пошту к тэлеграфнаму апарату. Начальнік пошты правёў амаль двухгадзінную гутарку з піонэрамі. Разабраў увесь апарат тэлефону указаў кожны вінцік растлумачыў яго значэньне. Потым ён разьбіў атрад на дзьве групы: адну заставіў на пошце, другую паслаў у райвыканком. Кожны піонэр па тры хвіліны гаварыў па тэлефону.

Зацікавіліся піонэры экскурсіяй. І зразумела, ніколі не гаварылі па тэлефону. Некаторыя піонэры нават чытаюць цяпер кніжкі аб тэлеграфных і тэлефонных апаратах.

Лельчук.

ВЫСТАЎКІ РАСПАЧАЛІСЯ.

„ДЗЕНЬ УРАДЖАЮ" У ГОМЕЛЬШЧЫНЕ.

Вясковая моладзь рыхтуецца да ўрачыстасьці.

Як напісаць аб выстаўцы.

30-га кастрычніка ва многіх раёнах Беларусі адбудуцца сельска-гаспадарчыя выстаўкі. Да іх мы рыхтаваліся цэлы год. На іх будзе паказана ўсё тое, што мы маем сёньня ў сельскай гаспадарцы, усе тыя дасягненьні, якія адваёваны ўпартай працай ад беднасьці і разбуранасьці.

На працягу цэлага году «Чырвоная Зьмена» амаль у кожным нумары зьмяшчала допісы аб дасягненьнях паасобных гаспадарак комсамольцаў, паасобных комсамольскіх ячэек.

Выстаўка дасьць магчымасьць падагульніць і зрабіць ацэнку ўдзелу ў адбудаваньні гаспадаркі комсамольскай організацыі ўсяго раёну.

Допісы юнвяскораў аб выстаўках, а значыць і аб правядзеньні «Дню Ўраджаю»—павінны быць жывымі, сочнымі, багатымі розных фактаў, разважаньняў і заўваг прысутных сялян.

Трэба спачатку кораценька перадаць агульны выгляд выстаўкі, сьвяточнасьць настрою прысутных, і потым прыступіць да апісаньня кожнага аддзелу выстаўкі ў паасобку.

Вядомая рэч, газэту моладзі «Чырвоную Зьмену» больш за ўсё цікавяць дасягненьні ў гаспадарках комсамольцаў. у гаспадарках моладзі. А таму і ў апісаньні выстаўкі трэба на экспонаты моладзі зьвяртаць галоўную ўвагу.

З выставак будуць рабіцца здымкі, якія павінны прысылацца ў рэдакцыю разам з допісамі.

...Асьцярожна з экспонатамі.

(На Гомельскай раённай сельска-гаспадарчай выстаўцы)

Пляц быў усеян людзьмі. Каля бар'ераў стаялі на прывязі вялікія, сытыя галяндкі. Ляніва паварочвалі свае адвісаючыя «плеценыя» шыі маладыя бакі.

У вялікіх драўляных клетках хрукалі празрыста-ружовыя іёркшырскія парасяты.

Кругом, як на рынку, тупалі людзі ў кажухох і лапцёх, дзяўчаткі ў чырвоненькіх хустках; хлапцы ў фрэнчах і галіфэ.

* * *

У 12 гадзін раніцы з дзьвярэй райвыканкому вышаў малады хлапец са сьцягам у руках і зьвярнуўся да натоўпу:

— **Вітаньне ўсім тым, хто прыехаў паказаць свае посьпехі, хто аб'вясьціў вайну беднасьці...**

Сельская гаспадарка Гомельскага раёну мае ўжо выразны **жывёлагадоўчы ўхіл.** І гэта з кожным годам усё больш і больш сьцьвярджаецца на раённых выстаўках.

Касьцюковіцкі кантрольны саюз і **Бабовіцкая малочная арцель** — найбольш буйныя коопэратывы ў Гомельскай акрузе. І тут на выстаўцы яны прадстаўлены вялікай колькасьцю кароў, быкоў і цялят.

Вось першая папаўшаяся карова. На жалезным ланцугу ашэйніку хістаецца дошчачка. На ёй — «**жывая вага 451 кілёграм, найбольшы сутачны ўдой 17,96 кілёграму, гадавы ўдой—4120 кілёграмаў**».

— Найлепшая агітацыя за кораньплоды і дацкую кармушку!.

У аддзеле паляводзтва таксама вылучаецца той-жа напрамак на «малочную карову». Сталы густа ўсланы экспонатамі кораньплодаў: буракоў, морквы і бручкі.

Гэтых самых буракоў сабралі 5 тысяч пудоў з дзесяціны.

Малады селянін **Папкоў,** з пасёлку «Ільліч» прывёз на выстаўку дзьве драўляныя скрынкі. У іх два дзёрны лугавой зямлі. На адным кароткая жоўтая трава: такі прадукт даваў раней луг. **Паслухаўся Папкоў парады агранома—узараў луг, угноіў яго. І вынікі гэтага—другі дзёран з высокай зялёнай травой, якой сабрана 240 пудоў з дзесяціны.**

Напроціў—аддзел садоўніцтва і гародніцтва. Гэтыя галіны сельскай гаспадаркі знаходзяцца ў Гомельскім раёне на значнай вышыні.

* * *

У адным з пакояў—на варстатах разьвешаны клятчатыя дываны, узорчатыя рушнікі, скацерці, вязаныя хусткі. Гэта—**аддзел ручной працы.**

Маладая жанчына ў вялікай вязанай хустцы старанна ахоўвае экспонаты:—**Ай, асьцярожна, не чапайце рукамі, не парвеце.**

І з гордасьцю тлумачыць:

— **Усё ад пачатку да канца рукамі зроблена: машынай тут ні-ні.**

Тут-жа на невялічкім століку бюст Леніна з дрэва, падмалёваны чорным атрамантам.—Побач маленькая драўляная малатарня.

Усё гэта зрабіў складаным ножыкам няпісьменны 14 гадовы пастушок **Піліп Зайчанка**

З—к.

Рыхтуем карнавал.

(Турынская ячэйка ЛКСМБ, Пухавіцкага раёну).

З прычыны надыходу 10-цігодзьдзя Кастрычніка, комсамольцы праводзяць па вёсках сходы сялян. Ужо ахоплена 16 пасёлкаў і 3 вёскі На сходах комсамольцы робяць даклады аб дасягненьнях савецкай улады за 10 год. Да кожнага сходу рыхтуюцца дыяграмы аб дасягненьнях у гэтых вёсках.

З 18-га кастрычніка ў хаце-чытальні кожны вечар комсамольцы праводзяць гутаркі, а таксама чыткі літаратуры аб Кастрычнікавых днёх у 1917 году. На чыткі кожны вечар зьбіраецца моладзь, нават і старыя прыходзяць. Тут-жа старэйшыя расказваюць, што яны бачылі сваімі вачыма ў вялікіх гарадох у гэтыя дні.

Таксама праводзяцца чыткі і ў тых вёсках, дзе чытальні няма. У такіх вёсках комсамольцы ходзяць на вячоркі, або ў тыя хаты, куды зьбіраецца моладзь і старыкі.

Ячэйкай комсамолу намечана правесьці карнавал сялянскай моладзі ў дзень 7-га лістапада, дзе будзе разгуляна барацьба за «Кастрычнік» у вёсцы. Зараз рыхтуем меншавіцкія і бальшавіцкія лёзунгі, якія будуць расклейвацца на вуліцах. У карнавал уцягнем усю вясковую моладзь.

Матусэвіч.

Збудавалі чытальню.

(Вёска Роўнапольле, Сьмілавіцкі раён).

У нашай вёсцы яшчэ да вайны збудавалі сьвірань, куды часам ссыпалі гаспадары збожжа. Апошнія гады сьвірань стаяў бяз усякай карысьці.

Перадавая моладзь вёскі яшчэ ў 1925 г. задумала збудаваць з гэтай будыніны хату-чытальню. Перанесьлі ў другое месца і накрылі. Але хаты-чытальні не адчынілі.

Ня было тут сталоў, лавак, печы і калідорчыка.

Сёлета моладзь ізноў узялася за адбудаваньне свае хаты-чытальні.

Ужо **наладжана некалькі нядзельнікаў, на якіх моладзь прарабіла вялікую працу: абчасалі сьцены, збудавалі калідорчык, склалі печ, парабілі лаўкі.**

Шэф ідзе нам насустрэч. **Абяцае дапамагаць літаратурай, аплатай загадчыку хатай-чытальняй. Зараз ідзе энэргічная праца па сканчэньні адбудаваньня хаты-чытальні.**

10-ю гадавіну Кастрычніка будзем сьвяткаваць у новай будыніне.

Комсамолец.

Ідзі на выстаўку!

Ой, бярыся хоць за вушы—
Скора-ж выстаўка ў Блужы:
На каровы, на авечкі,
На авёс, ячмень, ды грэчку.
І на бабскія тканіны,
На абрусы, на прасьціні.

* * *

Дык парада хлопцам, цёткам—
Дзён засталася каротка—
Падрыхтуйце экспонаты,
Надыходзіць ваша сьвята.

Юнвяскор З—р.

Міжнародны агляд.

Дзень за днём.

У Францыі пачаўся суд над забойцам Пятлюры.—Французскія рэакцыянэры спрабуюць скарыстаць процэс для новай супроцьсавецкай кампаніі.—Вэнгэрскія комуністы перад буржуазным судом.—Абвінавачаныя выкрываюць буржуазную і соцыял-дэмократычную хлусьню.

Процэс забойцы Пятлюры.

17-га кастрычніка ў Парыжы (Францыя) пачаўся суд над забойцай Пятлюры—Шварцбардам.

Пятлюра быў забіты Шварцбардам 25 мая 1926 году.

Ён забіў Пятлюру з-за помсты.

У часе гаспадараньня пятлюраўцаў на Украіне, большая частка сваякоў Шварцбарда была забіта, гаспадарка іх разбурана.

Сястра Шварцбарда была згвалчана пятлюраўцамі.

Рэакцыйны французскі друк старанна выкарыстоўвае гэты процэс для новай кампаніі супроць СССР.

Шварцбард малюецца патайным агэнтам бальшавікоў, якому нібыта Савецкі Ўрад даручыў расправіцца з «небясьпечным ворагам».

Але ніякага дакуманту, які-б казаў аб падтрыманьні Шварцбарда з боку СССР—няма.

Нават сам Шварцбард, які самахвотна аддаўся ў рукі паліцыі, у першую-ж хвіліну пасьля забойства заявіў, што страляў у Пятлюру, як у забойцу сваіх родных і аднапляменьнікаў, што калісь жылі на Украіне.

Суд над Шварцбардам прымусіць увесь сьвет перагарнуць старонкі гісторыі 1919 году, дзе крывавымі літарамі запісаны падзеі украінскай контр-рэволюцыі.

Каты, іх лёкаі і іх ахвяры.

Нам яшчэ добра памяцен процэс над 58 вэнгэрскімі рэволюцыянэрамі, на чале з Ракошы, які адбыўся ў мінулым годзе.

Зараз у Будапэшце (сталіца Вэнгрыі) ідзе суд над комуністым—Санто і групай іншых комуністых.

Будынак, дзе адбываецца суд, абкружаны паліцыяй. Ня гледзячы на гэта, рабочым удалося прабрацца ў залю пасяджэньня і наладзіць дэмонстрацыю.

Адказваючы на запытаньні старшыні суду Санто заявіў, што комуністычная партыя будзе працягваць нелегальную працу і праводзіць у жыцьцё пастановы організацыі сваёй друкарні.

Старшыня ня раз спыняў Санто. Асабліва калі апошні крытыкаваў рэжым рэпрэсій, які існуе ў Вэнгрыі і гаварыў аб цяжкім становішчы вэнгерскага пролетарыяату.

Старшыня пагражаў далучыць да абвінавачаньня яшчэ і абвінавачаньне ў падбухторваньні да паўстаньня і, нарэшце пазбавіў Санто слова.

Паказаньні вымушаны катаваньнямі.

Пасьля Санто былі дапрошаны Гланц, комсамолец Сэрэп і рабочы Кошыч.

Усе трое абвінавачваюцца ў організацыі патайной друкарні і друкаваньні нелегальнае літаратуры.

Падсудныя адмовіліся ад паказаньняў, якія запісаны ў паліцэйскім пратаколе. Яны заявілі, што гэтыя паказаньні былі вымушаны катаваньнем.

Комуністы Юліус Пап зазначыў, што пролетарыят СССР знаходзіцца ў лепшых умовах і больш вольны, чым эўропэйскі пролетарыят.

І каб выкрыць хлусьню, якую сыстэматычна распаўсюджвае соцыял-дэмократыя аб Савецкім Саюзе, Пап раіць пасылаць дэлегацыі вэнгерскіх рабочых у СССР.

Наступным быў дапрошаны правадыр соцыялістычнае рабочае партыі—Вагі (які адышоў ад меншавікоў).

Вагі выкрыў здрадніцтва вэнгерскіх соцыял-дэмократаў (меншавікоў).

«Толькі соцыялістычная рабочая партыя якая стаіць на пляцформе клясавае барацьбы,—заявіў Вагі,—можа разбурыць буржуазную сыстэму».

Перайшоўшы далей да пытаньня аб адносінах да комуністых, Вагі сказаў:

«У сучаснай Вэнгрыі, калі комуністычная партыя зьяўляецца нелегальнаю, комуністыя натуральна стараюцца працісуцца ўсюды.

Я ўпэўнены, што комуністыя праціскаюцца ня толькі ў соцыялістычную рабочую партыю, але і ў кожную рабочую організацыю.

Але я зусім ня лічу сваім абавязкам выступаць супроць комуністых у соцыялістычнай рабочай партыі, бо я не вартаўнік буржуазнае грамады».

Усе, хто зараз абвінавачваецца вэнгэрскай буржуазіяй, трымаюцца на судзе бадзёра і рашуча.

Яны адкрыта заяўляюць аб сваіх комуністычных поглядах.

Расказы падсудных аб катаваньнях паліцыі ў часе апросу, выклікае абурэньне з боку рабочых, якія прысутнічаюць на судзе.

Прысутныя рабочыя па адрасу паліцыі заяўляюць:

„Каты, забойцы, паганцы! Мы яшчэ адплоцім вам за гэта!"

Але паліцыя сілком выганяе рабочых з залі суда.

Алёнін.

Вясёлыя загадкі

№ 1.—Колькі раз трэба паўтарыць літару „й", каб суняць чалавека.

№ 2.—Матка таўстуха, дачка рыжуха, сын перабор—выскачыў на двор.

№ 3.—Хаджу на галаве, хоць і на нагах, хаджу я босым, хоць і ў ботах.

№ 4.—Ляцела чарада вутак: адна вутка наперадзе і дзьве пазадзе, адна пазадзе, дзьве наперадзе, адна паміж двума і тры ў шарэнгу. Колькі іх было?

№ 5.—Аднаго чалавека за хвост пацягнулі ў суд. Як гэта здарылася?

№ 6.—Калі каня пакупаюць, які ён бывае?

№ 7.—Якое падабенства паміж злодзеем і насеньнем фасолі?

№ 8.—Якой літарай, узятай два разы, можна назваць вайсковае сьвята?

№ 9.—З чаго пачынаецца бойка?

№ 10.—Брат. і сястра ўсё сваё жыцьцё глядзяць адзін на другога, а сыйсьціся разам ня могуць?

Адказы

1—Сто „й". 2—Печка, агонь, дым. 3—Цьвік у абцасе. 4—Трое гусей. 5—Ён здарваў хвост у каровы. 6—Мокры. 7—І насеньне і злодзея саджаюць (адно ў зямлю, другога ў турму). 8—Пара „д". 9—З літары „б". 10—Столь і падлога.

ВЫСОКА ПАНЯСЁМ ШТАНДАР ПЕРАМОГІ.

Адчынілася конфэрэнцыя Менскай рабочай моладзі.

З прывітаньнем выступіў т. А. Чарвякоў.

Цэлае дзесяцігодзьдзе адлучае нас ад тых вялікіх дзён, калі была закладзена аснова новай савецкай краіны, з новымі парадкамі, з новым жыцьцём. Шмат хто з гэтых хлапцоў і дзяўчат, з зялёненькімі мандатамі ў кішэнях, толькі смутна памятаюць вялікую Кастрычнікаўскую буру, якая праклала ім шлях да новага, да соцыялістычнага.

Яны—сёньняшнія дэлегаты—ня ведалі царскай фабрыкі, царскага прыгону, гэроічнай барацьбы ленінградзкага пролетарыяту за Кастрычнік.

— Той энтузыязм, які Кастрычнік запаліў у сэрцах рабочага Ленінграду, жыве і цяпер.

Наперадзе многа цяжкасьцяў. Савецкая ўлада ўмацавалася толькі на аднэй шостй частцы сьвету.

Дазвольце выказаць упэўненасьць, што новае пакаленьне рабочай моладзі, пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі высока панясе штандар перамогі рабочай клясы па ўсім сьвеце.

Пасьля прамовы тав. **Чарвякова** на трыбуну адзін за другім сталі выходзіць рабочыя падросткі—дэлегаты конфэрэнцыі.

Каган.—Мы прымаем актыўны ўдзел у дзейнасьці грамадзкіх організацый. Мы ахвотна падпісваемся на пазыку індустрыялізацыі. Чым гэта тлумачыцца? А тым, што **мы ведаем, да чаго ідзём, мы ведаем, якая ў нас мэта ў жыцьці.**

Турэцкі.—Кастрычнік нам даў магчымасьць вучыцца ў профтэхшколах. Гэта вялікае дасягненьне трэба захаваць—дамо адпор тэндэнцыям да скарачэньня сеткі профэсыйна-тэхнічнай адукацыі.

Гольдман.—Падлічваючы нашыя дасягненьні нельга не адзначыць некаторых недахопаў. У нашых профшкольцаў дрэннае матар'яльнае становішча. Трэба дзяржаве ім дапамагчы.

Шальскі.—Кастрычнік даў шмат чаго яўрэйскай працоўнай моладзі. Замест цёмных сырых хэдараў для нас адчыніліся дзьверы рабфакаў і унівэрсытэтаў. Нашыя бацькі атрымалі магчымасьць працаваць на зямлі. Яўрэйская рабочая моладзь, як і дагэтуль, будзе прымаць актыўны ўдзел у будаўніцтве соцыялізму.

Выступіўшы затым тав. **Бараньнікаў** зрабіў агульны агляд барацьбы рабочай моладзі да Кастрычніка і пасьля яго—на гаспадарчым і культурным фронце.

Рэзолюцыя, прынятая пад гучныя воплескі, адзначае: **Соцыялістычнае будаўніцтва ў нашай краіне расьце. Неабходна і далей актыўна працаваць на фронце індустрыялізацыі. Неабходна замацаваць ваенныя веды. Прымаць энэргічны ўдзел у падпісцы на пазыку індустрыялізацыі. Больш глыбока аднесьціся да культурнай працы.**

* * *

У панядзелак, увечары, выступіў з дакладам аб экономічным становішчы рабочай моладзі тав. **Шнэйдар**.

Пралетары ўсіх краін, злучайцеся!

МАНДАТ №

Прад'яўнік гэтага тав.

выбран дэлегатам Менскай Агульна-гарадзкой Конфэрэнцыі Рабочае Моладзі ад

Прэзыдыум ЦСПСБ
і Акруговы Камітэт Камсамолу

Кастрычнік—1927

На конфэрэнцыі. У авале—тав. Чарвякоў.

Яны проста з першых год пачалі ўдзельнічаць у будаўніцтве соцыялізму. Яны жывуць усімі радасьцямі і ўсімі цяжкасьцямі гэтага будаўніцтва. Яны ведаюць аб усіх яго дасягненьнях і недахопах.

Сёньня, на конфэрэнцыі, гэтыя веды трэба абагуліць. Сёньня трэба аглядзець пройдзены шлях, каб з яшчэ большай энэргіяй працаваць на рыштаваньнях соцыялістычнага будаўніцтва.

* * *

Пасьля ўступнай прамовы сакратара акругкому ЛКСМБ тав. **Красоўскага**, конфэрэнцыя заслухоўвае даклад т. **Васкабойніка** на тэму «Дзесяць год Кастрычніка».

— Рабочая кляса даказала, што яна можа жыць і будаваць без гаспадарскага бізуна.

Дакладчык яскрава абмаляваў эканамічны рост Савецкага Саюзу. Затым падрабязна спыніўся на задачах, якія стаяць у сучасны момант перад рабочай моладзьдзю.

— Я ведаю, што вы ў патрэбны момант, бяз ніякіх сумненьняў, пакінеце варштаты і возьмеце ў рукі вінтоўку.

Цёпла сустрэла конфэрэнцыя т. **Чарвякова**, які толькі што прыехаў з Ленінграду з сэсіі ЦВК СССР.

Ён расказаў аб яскравых момантах гэроічнай барацьбы ленінградзкага пролетарыяту за Кастрычнік.

Што нам сказаў маніфэст.

Гутаркі з дэлегатамі конфэрэнцыі.

Хініч (рабочы мэбельнай фабрыкі). У нас маніфэст чыталі і перачытвалі. Галоўным чынам, цікавіліся сямігадзінным працоўным днём. Гэты маніфэст добра паказаў ангельскай буржуазіі, што значыць—СССР.

Перавозкін (сталяр, беспартыйны). Добры падарунак атрымалі рабочыя да гадавіны Кастрычніка. Але мне здаецца, што калі і ў далейшым мы будзем мець такое напружанае міжнароднае становішча, самі рабочыя згадзяцца працаваць 8 гадзін. Капіталістычныя дзяржавы на крэдыты тугія, нават гандляваць з намі адмаўляюцца. Мы самі пакажам сваю моц працай па індустрыялізацыі краіны.

Пятроў (завод «Восход», беспартыйны). Мяне вылучылі на заводзе добра вывучыць і разабрацца ў маніфэсьце, каб потым перадаць другім. Я, вядома, ахвотна гэта зраблю. Я сам з сялян і ведаю, з якой радасьцю сустрэла бяднейшае сялянства гэты маніфэст. У сялян аўторытэт Савецкай улады з кожным годам падымаецца.

Арлюк (сьлесар, комсамолец). Чытаеш маніфэст—і адчуваеш нешта блізкае, дарагое. Трэба адзначыць, што старыя рабочыя больш цікавіліся маніфэстам, чым наша моладзь. Маніфэст пакажа замежны рабочым, што час і ім ужо браць уладу ў свае рукі. Маніфэст—крок да соцыялізму.

Бройда (друкар, комсамолец). Трэба, каб тое, аб чым гаворыцца ў маніфэсьце, чым хутчэй было праведзена ў жыцьцё.

Таміла (завод «Энэргія», комсамолец). Адносна кватэрнага будаўніцтва маніфэст папаў у самую цэль. У сучасны момант з кватэрамі дрэнна. Плаціш прыватніку 10-15 рублёў за маленькую каморку. Будзем цяпер чакаць новай кватэры. Шкода крыху, што адмянілі сьмяротную кару адносна растратчыкаў. Рана пакуль.

М.

Ведай гісторыю Кастрычніка.

10 год назад.

25, 26 кастрычніка.

Калі ў пачатку лютаўскай рэволюцыі кароткатэрміновага пэрыоду давер'я мас да часовага ўраду бальшавіцкі лёзунг **„уся ўлада—саветам"** не карыстаўся посьпехам, дык у дні, аб якіх ідзе гутарка, нельга было знайсьці больш популярнага і блізкага масам лёзунгу, чым гэты.

Саветы рабочых, салдацкіх і сялянскіх дэпутатаў ужо, здавалася, памёршыя ў часе Карнілаўскага ўстаньня, цяпер рантам уваскрасаюць і бяруць ўладу ў свае рукі ў цэлым шэрагу мясцовасьцяў (Сібіры, Каўказу, Урале, Адэсе і г. д.). Бяз гэтага, без захопу ўлады саветамі, рэволюцыя была-б зруйнавана.

Дакладна растлумачыўшы масам усю сутнасьць лёзунгаў **„ўлада—саветам" і „дыктатура пролетарыяту"**. „Рабочий Путь" ад 26 кастрычніка піша: „Падзеі замежнай і ўнутраной політыкі, зацягнуўшаяся вайна і жаданьне міру, страты на франтох, здрадніцтва часовага ўраду і яго „переезд" у Маскву, разруха, голад і беспрацоўе,—усё **гэта разам узятае няўхільна цягне рэволюцыйныя клясы Расіі да ўзброенага паўстаньня, да ўлады**".

* * *

Буйную ролю адыграла ў організацыіні падрыхтоўцы да захопу ўлады ў Менску і а заходнім фронце бальшавіцкая фракцыя старога, згодніцкага Выканаўчага Камітэту Заходняга фронту. З 75 членаў гэтага камітэту было 10 бальшавікоў: **Мясьнікоў, Магілёўскі, Калмановіч, Крывашэін** ды інш.

Гэтыя таварышы напярэдадні Кастрычнікавых дзён пайшлі на фронт і ў Менскі савет, каб падарваць здрадніцкую работу Выканаўчага Камітэту.

Камітэт праісн аваў звыш 6 месяцаў. За гэты тэрмін ён паказаў, што політыка засеўшых у ім скрытых згоднікаў і прыхільнікаў ураду ня мае нічога супольнага з інтарэсамі салдацкіх і народных мас.

Калі на фронце пачаліся арышты бальшавікоў, уціск салдацкіх камітэтаў ды інш., Камітэт проста дапамагаў часоваму ўраду праводзіць такую політыку, чым выявіў свой сапраўдны твар і згубіў усякі аўторытэт.

Адначасова па ініцыятыве гэтага самага камітэту ўтвараецца так-званы **„Камітэт адратаваньня рэволюцыі"** у складзе контррэволюцыйных, недэмократычных элемэнтаў, якія, па сутнасьці, зьявіўся, як убачым далей, **камітэтам адратаваньня контр-рэволюцыі.**

Так ці інакш, а **маска з твару здраднікаў, якія прыкрываліся рэволюцыйнымі лёзунгамі, была сарвана, дзякуючы бальшавіцкай фракцыі.**

Праменьні лямпачкі Ільліча.

12 новых электрастанцый.

Да гэтага часу ў раёнах БССР пабудована 12 новых электростанцый, якія абслугоўваюць млыны, лесапільныя заводы і сялянскія хаты.

Праводка электрычнасьці ў вёсцы робіцца згодна пастановы ГЭТУ **зусім дармова**; за энэргію бярэцца невялікая плата ад 50 к. да 1 руб. ў месяц.

Звыш 500 стыпэндыятаў.

На ўсіх факультэтах БДУ ў сучасны момант налічваецца 3078 студэнтаў.

З гэтай колькасьці звыш 500 студэнтаў, ня лічачы рабфакаўцаў, забясьпечаны інтэрнатам і стыпэндыяй.

Зарплата рабочых павялічылася.

ЦСПСБ падвёў вынікі колдагаворнай кампаніі за мінулы год.

Выявілася, што сёлета профсаюзы дабіліся павялічэньня зарплаты нізка аплачваемых рабочых. Зарплата мэталістых вадынялася да 20 проц., дрэваапрацовачнікаў—17 проц., хэмікаў—12 проц. і г. д.

Дзякуючы зьдзельшчыне фактычны заработак кваліфікаваных рабочых у шмат разоў перавысіў тарыфную сетку.

Да ўсебеларускага зьезду профсаюзаў.

Па БССР закончыліся акруговыя зьезды профсаюзаў, на якія выяжджалі прадстаўнікі ЦСПСБ.

Прэзыдыум ЦСПСБ пастанавіў адкласьці тэрмін скліканьня ўсебеларускага профсаюзнага зьезду з 15 на 27 кастрычніка.

Беларускі клюб у Маскве.

У Маскве да Кастрычнікавых сьвят адчыніецца агульна-гарадзкі беларускі клюб пры сталым прадстаўніцтве БССР.

У розных мясцовасьцях РСФСР з беларускім насельніцтвам, вялікае 10-цігодзьзе будзе будзе адзначана адчыненьнем новых беларускіх школ і хат-чытальняў.

Новы статут Інбелкульту.

Зацьверджан новы статут Інстытуту Беларускае Культуры. Згодна статуту нацыянальныя аддзелы (яўрэйскі і польскі) рэорганізуюцца ў сэктары, якія будуць працаваць над этнографіяй, літаратурай і гісторыяй гэтых нацыянальнасьцяў.

Пад непасрэдным кіраўніцтвам Інбелкульту будуць знаходзіцца ЦБ краязнаўства, бібліотэка, рэдакцыйна-выдавецкае бюро, камісіі бібліографічная і па вывучэньні вытворчых сіл краіны.

З кіно-перасоўкамі ў вёску.

Закончылі сваю працу ўсебеларускія курсы кіно-мэханікаў, організаваныя для дэмобілізаваных чырвонаармейцаў.

Белдзяржкіно мяркуе ўсіх курсантаў скарыстаць у якасьці кіраўнікоў вясковымі кіно-перасоўкамі.

Жаночыя санітарныя курсы

ЦК «Чырвонага Крыжу» адчыняе ў Менску санітарныя курсы для жанчын, на якія будзе прынята 80 чал.

Месцы на курсы разьмеркаваны па акругах БССР. Прымацца будуць асобы ва ўзросьце 18-35 гадоў, з асьветай ня ніжэй сямігодкі.

Крывое люстра.

Арытмэтыка падвяла.

Сьвядомы народ—прыказчыкі Бялічанскага коопэратыву (Бабруйшчына). Яны, як нельга лепш, уяснілі, што коопэрацыя—шлях... да чаго?—ну,—да ўласнай нажывы.

Заходзілі сяляне ў коопэратыў купляць тавары—і пакідалі ў касе не адну лішнюю капейку. Той, хто, скажам, набіраў тавару на пяць рублёў, атрымліваў квіток, што з яго належыць 5 рублёў 10 капеек і плаціў гэтую суму, ня пералічваючы—колькі з яго сапраўды належыць.

— „Коопэрацыя—ня прыватная лавачка, якая будзе падманьваць сваіх пайшчыкаў і браць з нас лішнія грошы",—так разважалі сяляне.

Вечарам, пасьля „трудов праведных", зачыніўшы краму, прыказчыкі зьбіраліся ў асобным пакойчыку, падлічвалі коопэрацыйную выручку і свой прыбытак.

— А разумную мы штуку прыдумалі—і дзяржаве ня крыўдна, і самы ў прыбытку! Як не кажы, а з міру па вітцы—голаму кашуля.

— Ну, брат, дасканаласьць перш за ўсё. Скажы—з селяніна па капейцы—коопэратару рубель, гэта вярней!

Але да пары збан ваду носіць. Сяляне, нарэшце, выкрылі, што коопэратары іх ашукваюць і пайшлі скардзіцца да... прыватніка.

— Братка, Залман, там у коопэратыве такія жулікі сядзяць, што ня дай божа. Гэта-ж толькі падумаць—вось мы падлічылі, аказваецца ўй-юй колькіх лішніх грошай з нас узялі.

— Я-ж вам, дзядзькі, казаў, што, купляючы ў мяне, вы ня будзеце ў страце. Я, дзякуй богу, не які небудзь коопэратар—ашуканец, а сумленны гандляр.

Пасьля гэтага сумна стала ў коопэрацыйнай краме. Цяпер туды ня ходзяць сяляне, якія слаба могуць лічыць, а наведваюцца толькі тыя, з якіх ужо, ня кажучы аб грыўні, і паўкапейкі лішняй не зьдзярэш.

Кажуць, калі ў краме нікога няма, прыказчыкі з жалем успамінаюць былыя шчаслівыя дзянькі, калі з спажыўцаў можна было пры продажы тавару браць у сваю карысьць лішнія грыўні, і, на чым сьвет стаіць, лаюць арытмэтыку, пры дапамозе якой сяляне выкрылі, што іх ашукваюць.

— Арытмэтыка праклятая, падвяла!

Язэп

„АСТАП".

(Другая пастаноўка БДТ-2).

„Астап"—адна з тых нешматлікіх п'ес з рэпэртуару БДТ-2, якая трактуе сучасную тэму і мае нацыянальныя асаблівасьці.

Селянін-вылучэнец, які трапіў на адказную працу ў цэнтр, ня здолеў разабрацца ў завірусе сталічнага жыцьця, папаў пад уплыў нэпмана-спэкулянта і, нарэшце, атрымаў ад ДПУ ордэр на свой арышт.

Тэма, якую выкарыстаў Чарот у сваёй «Саматканай сьвітцы», паслужыла ўдзячным матар'ялам **Глобе** для стварэньня **„Астапа"**.

Беларуская вёска, канцылярыя з яе бюрократызмам, нэп—гэта тры кіты, на якіх пабудаваў сваю п'есу **Глоба**. У агульным атрымалася ня кепская комэдыя. Адзначым, што беларускай вёсцы, усё- ж такі, трэба было аддаць больш увагі—яна атрымалася ў п'есе занадта шаржыраванай. Ці-ж акрамя гарэлкі і лапаньня дзяўчат, няма больш нічога характэрнага для нашай вёскі? Чаму **Глоба**, а таксама рэжысэры **(Громаў і Ноўскі)** не знайшлі іншых дадатных момантаў, характэрных для нашай вёскі.

Найбольш удалым трэба лічыць падачу савецкай канцылярыі.

Яскравы тып нэпмана Пруткіна,—хітрага, спрытнага, ведаючага адно—„Мэта апраўдвае сродкі".

П'еса яшчэ цікава тым, што ў ёй шмат дасьціпных момантаў, якія нярэдка выклікаюць сьмех гледача. Ёсьць і некалькі непатрэбных момантаў. Так, напрыклад, для чагосьці ў апошнім акце ўведзены п'яны чалавек. Ці ён паказаны для таго, каб падкрэсьліць п'янае жыцьцё Астапа, ці гэта агэнт ДПУ,—так і засталося незразумелым.

„Астап" пастаўлены ў звычайных рэалістычных адценьнях. Без асаблівых хітрасьцяў, але далёка не прымітыўна.

Адзначым ігру артыстых **Маўчанава** (селянін Сьцяпанка) **Бялінскага** (Пруткін) і **Шынко** (Зоя Піліпаўна).

НІН.

„Лёгкая" блытаніна.

(«Смарагда Набурэн» у «Чырвонай Зорцы»).

Для рэжысэра—усё лёгка. З аўтомобілю ён у тры хвіліны зробіць добры плыт і аўтомобіль наедзе па рацэ; вагон з волатам можна пакінуць на 2-3 гадзіны адчыненым бяз варты для таго, бачыце, каб даць магчымасьць залезьці туды злачынцам); ангельскае пасольства можна пакінуць бяз служачых, каб гэроі змаглі там схавацца. Лёгка рэжысэру. Але зусім ня так лёгка прымусіць гледача паверыць ўсяму гэтаму. Ні „аўтомобільнаму плыту", ні пасольству бяз служачых і інш—глядач ня верыць.

Для інтрыгі сцэнарысты выбраў тэму (у які раз?) аб золаце. Гэроі забіваюць адзін другога, уцякаюць з турмаў, хаваюць золата. Усё гэта сапраўджваецца шэрагам трукаў. Але гэтыя трукі альбо ненатуральныя, альбо самыя звычайныя.

Сюжэт гледача таксама не захоплівае. Тлумачыцца гэта тым, што гэроі на чале з Смарагдай у выкананьні (Элен Рыхтэр) іграюць ня жыва, робяць завучаныя рухі. Тыпу авантурысткі—энэргічнай і бадзёрай (як абяцала рэклява) Элен Рыхтэр не дае.

Усходні калёрыт, на якім спэкулюе фільм, зусім не надае вартасьці **„Смарагдзе Набурэн"**.

З лёгкай рукі рэжысэра глядачу толькі і застаецца глядзець на «нафтавыя фонтаны» ... пажарнай кішкі і плыты з... аўтомобіляў. З лёгкай рукі Белдзяржкіно гэта «лёгкая» блытаніна пушчаецца на нашым экране. З «лёгкай нагі» глядач і ня пойдзе на другую сэрыю.

А-кі.

Да ведама чытачоў.

Організуем тэа-кіно-кораў.

Аддзел **„Экран і сцэна"** ужо даваў на старонках газэты месца для выяўленьня думак нашых чытачоў аб кіно-фільмах і тэатральных пастаноўках. На жаль, рэцэнзіі, якія дасылаліся ў рэдакцыю, абмяжоўваліся толькі перадачай зьместу і 2-3 заўвагамі наконт ігры артыстых і пастаноўкі.

Зараз пры рэдакцыі **„Чырвоная Зьмена"** організоўваецца гурток тэатральных і кіноюнкораў. Мэта гуртку—даць кіраўніцтва сваім сябрам азнаёміць іх з працай сучасных тэатраў і кіно.

Па ходу працы гуртка будуць організаваны даклады тэатральных дзеячоў Беларусі, колектыўныя наведваньні кіно і тэатру і шмат іншага.

Запіс у гурток тэа-кіно-кораў праводзіцца штодзённа ў рэдакцыі газэты „Чырвоная Зьмена" у т. Таўбэ ад 12 да 1 гадзіны дню і ад 5 с пал. да 6 з пал. увечары.

Куды пайсьці?

Сёньня ў менскіх кіно-тэатрах пачынаюць дэмонстравацца наступныя кіно-фільмы: „Інтэрнацыянал"—**„Княжна Мэры"** (вытворчасьць Грузкіно); „Культура"—працяг фільму „Дэкабрыстыя" аб дэкабрыстых паўднёвага саюзу **„СВД" („Саюз Вялікай Справы")**; „Пролетары"—фільм вытворчасьці ВУФКУ—**„Мікола Джэра"** (з удзелам гэроя фільмаў „Тарас Шаўчэнка" і „Тараса Трасілы"—А. Бучмы); „Чырвоная Зорка"—**другая сэрыя фільму „Смарагда Набурэн"**.

У Белдзяржтэатры сёньня і заўтра адбудуцца **дзьве гастролі выканаўцы яўрэйскіх народных сьпеваў Глазунова.**

Папраўкі.

У апошнім шахматным аддзеле ў задачы П. Ліпкінда па тэхнічных прычынах быў прапушчаны слон на С1, што робіць задачу не разьвязанай.

* * *

У шахматным аддзеле № 8 замест сказу характарызуючага дрэннае становішча Касьперскага ў чэмпіонаце СССР—„**Прычына** гэтаму адсутнасьць камбінацыйных і пазіцыйных пабудоў", павінна быць—„некаторыя з моцных менскіх шахматыстых тлумачаць гэта адсутнасьцю комбінацыйных пабудоў у яго гульні.

На хвалі 1155 мэтраў.

(На Менскай радыё-станцыі імя Саўнаркому БССР).

Сёньня перадаецца наступная програма: 5 г. 20 хв. Гутарка **«Навука на службе абароны»**; 5.50. Гутарка з хатнімі гаспадынямі—**„Жанчына ў СССР за 10 год Кастрычніка"**; 6.20. **Радыё газэта № 185**; 8.00 **Паверка гадзіньнікаў**; 8.05. **Трансьляцыя маскоўскіх перадач.**

Заўтра перадаецца: 5.20.—**Гутарка ўрача**; 5.50.—**Гутарка ЦК МОПР'у**; 6.20.—**Радыё-газэта № 186**; 8.00.—**Паверка гадзіньнікаў**; 8.05.—**Радыё-газэта на мове эспэранто**; 8.30.—**Трансьляцыя маскоўскіх перадач.**

Адказы чытачом.

Груздаву (№ 1225). Каб паступіць на агульна-адукацыйныя курсы, трэба мець адукацыю 7-хгодкі.

М. Сундукову (№ 1226). Адрас Галоўпрофасьветы наступны: Менск, Пляц волі, 4. Галоўпрофасьвеце пры НКА.

Мінзурэнкаву (1227). Рэвальвэр можна насіць з дазволу ДПУ ці міліцыі.

Базылёву (1228). У першую чаргу коопэратыў павінен абслугоўваць сваіх спажыўцоў і потым ужо—астатняе насельніцтва.

Яму-ж (№ 1229). Ніякіх білетаў рэдакцыя сваім юнкорам не дасылае.

Л. Жуку (№ 1230). Падрабязныя весткі аб ходзе ўсеагульнага шашачнага турніру друкуе „Наша газэта" саюзу саўгандльслужачых.

М. Г. (№ 1222). Спраўку аб адносінах да вайсковай павіннасьці трэба атрымаць у ваенкамаце.

Згублены.

○ Комсамольскі білет за № 2579 на імя **Шварца С. Г.**, выдадзены Менакругкомам ЛКСМБ.

○ Комсамольскі білет за № 30863 на імя **Андрэева С.**, выдадзены Полацкім акругкомам ЛКСМБ.

Адказныя рэдактары: { А. БАРАНЬНІКАЎ. А. КУРЦІК.

Галоўлітбел № 24867. Менск, 1 друкарня БДВ.